

Hallintovaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle rajat ylittävää sähköistä tunnistamista, luottamuspalveluita ja eurooppalaista digitaalista identiteettiä koskevaa EU:n asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle rajat ylittävää sähköistä tunnistamista, luottamuspalveluita ja eurooppalaista digitaalista identiteettiä koskevaa EU:n asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi (HE 17/2026 vp): Asia on saapunut hallintovaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- perustuslakivaliokunta PeVL 32/2026 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Laura Kolin, valtiovarainministeriö
- erityisasiantuntija Teemu Kääriäinen, valtiovarainministeriö
- johtava asiantuntija Mikko Cantell, sisäministeriö
- erityisasiantuntija Pauliina Penttilä, liikenne- ja viestintäministeriö
- juristi Merike Helander, lapsiasiavaltuutetun toimisto
- apulaistietosuojavaltuutettu Annina Hautala, tietosuojavaltuutetun toimisto
- ylitarkastaja Juhani Ruutu, Poliisihallitus
- johtaja Mikko Pitkänen, Digi- ja väestötietovirasto
- johtava asiantuntija Katja Lingonheimo, Digi- ja väestötietovirasto
- yksikönpäällikkö Virpi Tuulaniemi, Liikenne- ja viestintävirasto
- johtava asiantuntija Peter Karlsson, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- projektipäällikkö/erityisasiantuntija Jaana Jormanainen, Suomen Kuntaliitto
- juristi Janne Hälinen, FiCom ry
- kehityspäällikkö Jarmo Markkanen, Finanssiala ry
- asiantuntija Samuel Rinnetmäki, Findynet Osuuskunta
- edunvalvontajohtaja Simo Hiilamo, Kaupan liitto ry
- juristi Viivi Kuosa, Kuluttajaliitto ry

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- ulkoministeriö
- oikeusministeriö
- opetus- ja kulttuuriministeriö
- työ- ja elinkeinoministeriö
- sosiaali- ja terveysministeriö
- Oikeusrekisterikeskus
- Verohallinto
- Liikenne- ja viestintävirasto, Kyberturvallisuuskeskus
- Patentti- ja rekisterihallitus
- Eläketurvakeskus
- Elinkeinoelämän keskusliitto ry
- Vammaisfoorumi ry

Valiokuntaan on saapunut ilmoitus, ei lausuntoa:

- Kansaneläkelaitos

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki eräistä rajat ylittävän sähköisen asioinnin mahdollistavista palveluista ja uusi laki digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta sekä muutettaviksi vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annettua lakia sekä 27:ää muuta lakia, joita koskevat muutokset ovat pääasiassa lakiviittauksia koskevia ja muita teknisiä muutoksia.

Esityksen pääasiallisena tavoitteena on toimeenpanna sähköisestä tunnistamisesta, sähköisistä luottamuspalveluista ja eurooppalaisesta digitaalisesta identiteetistä annettuun EU:n niin sanottuun eIDAS-asetukseen tehdyt muutokset. Keskeinen muutos koskee yhteistä lainsäädäntöä eurooppalaiselle digitaalisen identiteetin lompakolle. Kyseessä on lähtökohtaisesti mobiililaitteessa toimiva sovellus, jonka avulla käyttäjä voi osoittaa henkilöllisyytensä luotettavasti sähköisesti vastaavalla tavalla, kuin nykyisin vahvoilla sähköisillä tunnistusvälineillä osoitetaan. Lisäksi lompakon avulla on mahdollista hallinnoida itseään koskevia muita henkilötietoja sähköisten attribuuttitodistusten avulla, jotka ovat käytännössä sähköisessä muodossa olevia vahvistettuja tietoja. Lompakko mahdollistaisi myös hyväksytyyn sähköisen allekirjoituksen tekemisen tai oikeushenkilöiden osalta hyväksytyyn sähköisen leimaamisen. Lompakon käyttöönotto olisi käyttäjille vapaaehtoista.

Digi- ja väestötietoviraston tehtävänä olisi tarjota lompakko Suomessa. Tämä ei kuitenkaan rajoittaisi yksityisen sektorin toimijoiden mahdollisuuksia tarjota lompakkoa. Lisäksi Digi- ja väestötietovirasto myöntäisi lompakkoon henkilöllisyyden osoittamisen mahdollistavat luonnollisen henkilön tunnistetiedot väestötietojärjestelmään perustuen. Patentti- ja rekisterihallituksella olisi oikeus myöntää oikeushenkilöiden tunnistetiedot kaupparekisteriin perustuen. Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä olisi valvoa lompakon tarjoajia ja niiden tarjoamia lompakoita. Lisäksi se ylläpitäisi lompakkoon luottavien osapuolten rekisteriä.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Liikenne- ja viestintävirasto olisi lisäksi toimivaltainen viranomaisen määräämään hallinnollisia seuraamusmaksuja luottamuspalvelun tarjoajille.

Ehdotuksella luotaisiin oikeudellinen perusta digitaaliselle henkilöllisyystodistukselle, joka mahdollistaisi henkilötietojen luotettavan osoittamisen. Poliisi tai muu passi- ja henkilökorttilupaviranomainen myöntäisi oikeuden digitaaliseen henkilöllisyystodistukseen ja Digi- ja väestötietovirasto tarjoaisi sen lompakon kanssa yhteensopivana hyväksyttynä sähköisenä attribuuttitodistuksena.

Lisäksi vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annettuun lakiin tehtäisiin kansallisista tarpeista johtuvia sähköisen asioinnin ja vahvan sähköisen tunnistamisen käytön turvallisuutta lisääviä sekä lainsäädännön ajantasaistamiseksi tarpeellisia muutoksia.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian syksyllä 2026.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Esityksen lähtökohdat

Esityksen taustalla on sähköisestä tunnistamisesta, sähköisistä luottamuspalveluista ja eurooppalaisesta digitaalisesta identiteetistä annetun EU:n niin sanotun eIDAS-asetuksen muutos (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1183 asetuksen (EU) N:o 910/2014 muuttamisesta eurooppalaisen digitaalisen identiteetin kehyksen vahvistamisen osalta). Sähköisten tunnistusvälineiden ilmoittamista sekä luottamuspalveluja, kuten sähköinen allekirjoitus tai sähköinen leima, koskeva sääntely on jo pääosin sisällynyt alkuperäiseen eIDAS-asetukseen. Keskeisin eIDAS-asetukseen tehty muutos on eurooppalaista digitaalisen identiteetin lompakkoa koskevan lainsäädännön lisääminen asetukseen. Lompakko on lähtökohtaisesti mobiililaitteessa toimiva sovellus, jonka avulla käyttäjä voi tunnistautua sähköisesti, hallinnoida itseään koskevia henkilötietoja sähköisten attribuuttitodistusten (jäljempänä sähköinen todistus) avulla sekä tehdä hyväksytyin sähköisen allekirjoituksen.

eIDAS-asetus on sellaisenaan jäsenvaltioissa sovellettavaa oikeutta, mutta se jättää eräissä asioissa jäsenvaltioille kansallista liikkumavaraa tai edellyttää kansallista täydentävää lainsäädäntöä. Jäsenvaltioiden on esimerkiksi nimettävä valvova viranomainen ja keskitetty yhteyspiste, säädettävä asetuksen rikkomisesta luottamuspalvelun tarjoajille määrättävistä seuraamusmaksuista ja säädettävä lompakon tarjoamisen mahdollistavista tehtävistä. Ehdotetussa lainsäädännössä on pääosin kyse näiden asioiden toimeenpanosta.

Muutetun eIDAS-asetuksen mukaisesti lompakon käyttö on vapaaehtoista. Esityksen vaikutusten on arvioitu riippuvan osin siitä, kuinka yleistä lompakon käyttöönotto tulee olemaan, ja toisaalta siitä, että kuinka paljon asiointipalvelut mahdollistavat lompakolla ja sähköisillä todistuksilla asioimista palveluissaan. Esityksen mukaan lompakon ei ainakaan lyhyellä aikavälillä arvioida muuttavan kuluttajan näkökulmasta merkittävästi sitä, miten sähköisiin asiointipalveluihin tunnistaudutaan, sillä myös nykyiset vahvat sähköiset tunnistusvälineet säilyvät käytössä lompakon rinnalla.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Perustuslakivaliokunta esittää (PeVL 32/2026 vp), että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä, 1. lakiehdotus kuitenkin vain, jos valiokunnan viranomaisille määrättävistä seuraamusmaksuista ja ne bis idem -kiellosta tekemät valtiosääntöoikeudelliset huomautukset otetaan asianmukaisesti huomioon.

Hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella hallintovaliokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä tästä mietinnöstä ilmenevin huomioin ja muutosehdotuksin.

Keskeiset säädökset

Digitaalisen lompakon keskeisistä ominaisuuksista ja vaatimuksista säädetään eIDAS-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa komission täytäntöönpanoasetuksissa. Eräistä rajat ylittävän sähköisen asioinnin mahdollistavista palveluista ehdotetussa laissa (1. lakiehdotus, eIDAS-laki) ehdotetaan säädettäväksi lähinnä lompakon tarjoamiseen liittyvistä tehtävistä ja edellytyksistä sekä valvonnasta ja seuraamuksista. Lisäksi eIDAS-lakiin siirretään vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetusta laista (617/2009, tunnistuslaki) voimassa olevaa, alkuperäiseen eIDAS-asetukseen liittyvää sääntelyä. Tunnistuslakiin ehdotetaan tehtäväksi kansallisista tarpeista johtuvia sähköisen asioinnin ja vahvan sähköisen tunnistamisen käytön turvallisuutta lisääviä muutoksia (2. lakiehdotus).

Lompakon tarjoamiseen liittyvän eIDAS-asetuksen veloitteen täyttämiseksi 1. lakiehdotuksessa ehdotetaan säädettäväksi, että Digi- ja väestötietoviraston (DVV) tehtävänä on tarjota lompakko Suomessa. Lompakoita voivat lisäksi tarjota myös yksityisen sektorin toimijat. Lompakon tarjoaminen säädetään DVV:n tehtäväksi markkinapuutetilanteen vuoksi. Esityksen valmistelun yhteydessä laaditun selvityksen mukaan tarjolle ei tulisi määräjassa sellaisia lompakoita, jotka täyttäisivät muutetun eIDAS-asetuksen vaatimukset. Esityksessä todetaan, että valtioneuvosto- ja kilpailulainsäädäntöä ei sovelleta DVV:n toimintaan niin kauan kuin markkinapuute lompakoiden tarjoamisessa jatkuu. Markkinapuutteen poistuttua valtioneuvosto- ja kilpailulainsäädäntöä sovelletaan myös DVV:n lompakon tarjoamiseen. Lompakon tarjoamiseen liittyvää markkinakehitystä seurataan sen perusteella, mitkä lompakot ilmoitetaan Suomesta Euroopan komissiolle.

DVV myöntää luonnollisille henkilöille lompakkoon myös henkilöllisyyden osoittamisen mahdollistavat tunnistetiedot väestötietojärjestelmään perustuen. Patentti- ja rekisterihallitus myöntää vastaavat tiedot oikeushenkilöille. Oikeushenkilöiden tunnistetietojen osalta hallintovaliokunta toteaa, että muutetun eIDAS-asetuksen mukaan oikeushenkilön tunnistetieto voidaan myöntää vain oikeushenkilöille. Esimerkiksi yksityinen elinkeinonharjoittaja ei ole oikeushenkilö. Elinkeinonharjoittajana toimiva luonnollinen henkilö voi sen sijaan käyttää luonnollisen henkilön tunnistetietoja ja elinkeinonharjoittamista koskevat tiedot voidaan tuottaa lompakkoon esimerkiksi erillisinä sähköisinä todistuksina. Esityksen valmistelun yhteydessä on seurattu myös komission yrityslompakoita koskevan lainsäädäntöehdotuksen neuvotteluja. Yritysloppakkoa koskevalla EU-lainsäädännöllä arvioidaan jatkossa olevan vaikutuksia myös kansallisiin tapoihin toteuttaa lompakko oikeushenkilöille.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Lakiehdotuksen mukaan Liikenne- ja viestintävirasto ylläpitää eIDAS-asetuksen edellyttämällä tavalla rekisteriä lompakon luottavista osapuolista eli niistä asiointipalveluista, joissa lompakkoa voi käyttää. Viraston voi antaa asiaan liittyvää neuvontaa osana rekisterin toteuttamista. Lisäksi täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2025/848 (art. 4) mukaan Liikenne- ja viestintävirasto on velvoitettu tuottamaan rekisteröintiperiaatteet, joissa tarkennetaan rekisteröinnin menettelyjä.

Liikenne- ja viestintävirasto on jatkossakin eIDAS-asetuksen valvova viranomainen ja eIDAS-laissa säädetään tähän tehtävään liittyvistä toimivaltuuksista, kuten tiedonsaantioikeudesta. Virasto voi myös määrätä hallinnollisia seuraamusmaksuja luottamuspalvelun tarjoajille asetuksessa säädettyjen vaatimusten vastaisesta toiminnasta.

Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi uusi laki digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta (3. lakiehdotus). Digitaalinen henkilöllisyystodistus on ensimmäinen lompakon kanssa yhteensopiva sähköinen todistus Suomessa. Sen myöntää poliisi tai muu passi- ja henkilökorttilupaviranomainen. Oikeus digitaaliseen henkilöllisyystodistukseen syntyy jatkossa passin ja henkilökortin myöntämisen yhteydessä. Digitaalinen henkilötodistus mahdollistaa henkilötietojen luotettavan osoittamisen. Se ei ole matkustusasiakirja.

Hallintovaliokunta pitää perusteltuna 3. lakiehdotuksen 7 §:n 4 momentin säännöstä siitä, että DVV:n tulee käsitellä poliisin luovuttamia digitaalisen henkilöllisyystodistuksen tietoja Suomessa. Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen perustana oleva tietovaranto on laajuudeltaan poikkeuksellinen ja sisällöltään erityisen sensitiivinen käsittäen muun muassa biometrisiä tietoja, tarkoin suojattavia henkilötietoja sekä kansainvälisesti hyvin luotetun matkustusasiakirjan yksilöivän numeron ja voimassaoloajan. Valiokunta on passilain muuttamista koskevassa mietinnössään (HaVM 4/2013 vp) pitänyt tärkeänä, että passin ja sen sirun yksilöinti ja siihen liittyvä passin laadun ja oikeasisältöisyyden tarkastaminen tapahtuu Suomessa ja että yksilöintitietoja ei siirretä Suomen rajojen ulkopuolelle. Digitaalinen henkilöllisyystodistus perustuu samoihin passi- ja henkilökorttirekisterin tietoihin kuin mihin valiokunta on ottanut kantaa (ks. myös PeVL 6/2013 vp). Hallintovaliokunta katsoo, että EU-sääntely ei estä sääntelemästä tietojen sijaintimaasta eikä näe ratkaisua ristiriitaisena valtionhallinnon pilvipalvelulinjausten kanssa. Linjaukset mahdollistavat erilaiset riskienhallintatoimenpiteet. Myös Suomea ympäröivän turvallisuusympäristön muutos puoltaa esitettyä kansallista ratkaisua.

Valiokunta toteaa lisäksi, että henkilökorttilain ja passilain muuttamista koskeviin lakiehdotuksiin (14. ja 17. lakiehdotus) sisältyvät siirtymäsäännökset, joilla luodaan oikeus saada käyttöön digitaalinen henkilöllisyystodistus myös ennen lain voimaantuloa myönnettyillä asiakirjoilla.

Lapset ja nuoret

eIDAS-asetuksessa ei säädetä lompakon käyttöönotolle ikärajaa, jolloin asia jää kansallisen lainsäädännön ja lompakon käyttöönottoa koskevien yleisten vaatimusten varaan. Ehdotetun 1. lakiehdotuksen 10 §:n mukaan lompakon voi ottaa itsenäisesti käyttöön 13-vuotias. Kolmentoista vuoden ikäraja vastaa tietosuojalain (1050/2018) 5 §:ssä säädettyä tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamiseen lapselle sovellettavaa ikärajaa. Tätä nuorempi voi ottaa lompakon käyttöön huoltajan suostumuksella.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Hallintovaliokunta pitää ehdotuksia myönteisinä. Ehdotuksilla parannetaan lasten ja nuorten mahdollisuuksia hoitaa itseään koskevia asioita sähköisesti. Sääntely myös parantaa alaikäisten suojelua sähköisissä palveluissa ja edistää lasten turvallista sähköistä asiointia. Lompakkoon tallennettujen sähköisten todistusten avulla lapsi tai nuori voi todistaa olevansa esimerkiksi "alle 18-vuotias" tai "yli 13-vuotias" ilman, että tarkka syntymäaika tai muut henkilötiedot paljastuvat. Tämä helpottaa sähköisiin palveluihin ja sosiaalisen median kanaviin liittyvää ikäraja-valvontaa ja lisää lasten suojaa verkossa, koska ominaisuutta voidaan käyttää luotettavana keinona esimerkiksi vähentämään pääsyä aikuisille suunnattuun sisältöön (esim. uhkapelit, pornografia) ja haitallisiin palveluihin tai yhteisöihin. Henkilötietojen minimoinnin arvioidaan myös vähentävän esimerkiksi lapsiin kohdistettua mainontaa.

Tietosuojasääntelyn näkökulmasta valiokunta toteaa, että henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste DVV:n tarjoaman lompakon osalta on myös alle 13-vuotiaiden osalta tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta, jonka mukaisessa tilanteessa henkilötietojen käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvollisuuden noudattamiseksi. Alle 13-vuotiaan kohdalla huoltajan suostumuksessa on kyse hyväksynnästä alaikäiselle ottaa lompakko käyttöön, eikä kyse ole suostumuksesta henkilötietojen käsittelyn perusteena. DVV:n tarjoaman lompakon osalta huoltajan antama hyväksyntä lompakon käyttöönottoon on tietosuojasetuksen tarkoittama suojatoimi. Kyse on tältä osin tietosuojasetuksen 6 artiklan 3 kohdan nojalla annettavasta erityissääntelystä.

Vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen

Esityksen 1. lakiehdotuksen 14 §:n 1 momentin mukaan eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon käyttäjän on käytettävä lompakkoa huolellisesti eikä hän saa luovuttaa sitä toisen käyttöön. Perustuslakivaliokunnan mukaan vammaisyleissopimuksen määräysten on voitu katsoa edellyttävän, että vammaisen henkilön avustajan tulee voida avustaa vammaisen henkilön pyynnöstä välineen käyttämisessä ilman, että tätä pidettäisiin välineen oikeudettomana luovuttamisena tai käyttönä (PeVL 83/2022 vp, kappale 8). Perustuslakivaliokunnan mielestä ehdotetun sääntelyn ongelmallisuutta voitaisiin vähentää esimerkiksi siten, että vammaisen henkilö voisi asioida jollakin muulla vastaavalla välineellä digitaalisissa palveluissa avustajan avustamana. Valiokunnan mielestä sääntelyssä tulisi olla tätä turvaavat suojamekanismit siten, että ainakin viranomaisten digitaalisissa palveluissa olisi tarjolla aina vaihtoehtoinen tapa asioida, jolloin digitaalisen identiteetin lompakko ei olisi ainoa digitaalinen tapa asioida viranomaisen kanssa. Hallintovaliokunnan on syytä arvioida mahdollisuuksia muuttaa sääntelyä tältä osin.

Hallintovaliokunta toteaa, että eIDAS-asetus turvaa säännöspäristeisesti vammaisten yhdenvertaisen mahdollisuuden käyttää lompakkoa (5 a artikla 21 kohta) sekä lompakon käytön vapaaehtoisuuden ja mahdollisuuden asioida sähköisissä palveluissa muilla tavoilla (5 a artiklan 15 kohta). Asetuksen 5 a artiklan 15 kohdan sanamuodon mukaan julkisten ja yksityisten palvelujen saatavuutta, työmarkkinoille pääsyä ja elinkeinovapautta ei saa millään tavoin rajoittaa tai haitata sellaisten henkilöiden osalta, jotka eivät käytä lompakkoa. Julkisia ja yksityisiä palveluja on edelleen voitava käyttää muilla olemassa olevilla tunnistus- ja todentamismenetelmillä. Hallintovaliokunnan arvion mukaan eIDAS-asetus suoraan sovellettavana oikeutena turvaa perustuslakivaliokunnan esiin nostamat seikat.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Hallintovaliokunta katsoo myös, että vammaisten henkilöiden yhdenvertaisen asioinnin turvaamiseksi lompakon saavutettavuutta ja käytettävyyttä tulee seurata ja arvioida.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Laki eräistä rajat ylittävän sähköisen asioinnin mahdollistavista palveluista

1 §. Soveltamisala. Valiokunta ehdottaa pykälän 2 *momentista* poistettavaksi sanan ”vain”.

18 §. Henkilöllisyyden linkittäminen. Pykälän perusteluista ilmenee, että 1 *momentissa* tarkoitetaan julkista tehtävää hoitavien sijaan julkista hallintotehtävää hoitavia. Valiokunta ehdottaa säännöksen korjaamista tämän mukaisesti.

29 §. Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen valvontatehtävä ja -keinot.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos määritellään lakiehdotuksen 2 §:n 5 kohdassa. Käytännössä vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella tarkoitetaan Liikenne- ja viestintäviraston 26 §:n nojalla nimeämää ja komissiolle ilmoittamaa elintä, joka on akkreditoitu päteväksi arvioimaan hyväksytyin luottamuspalvelun tarjoajan ja sen tarjoaman luottamuspalvelun vaatimustenmukaisuus tai päteväksi sertifioidaan eurooppalaisia digitaalisen identiteetin lompakkoja tai sähköisen tunnistamisen menetelmiä.

Ehdotetun 29 §:n 3 *momentin* mukaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella on 1 *momentissa* tarkoitetun valvontatehtävänsä suorittamiseksi oikeus tehdä vaatimustenmukaisuustodistuksen haltijaa ja tämän tarjoamaa arvioinnin kohteena olevaa tuotetta tai palvelua koskeva tarkastus. Sääntely vaikuttaa olevan selvästi väljempi kuin 37 §:ssä säädettyä ehdotettu Liikenne- ja viestintäviraston tarkastusoikeutta koskeva pykälä. Valiokunta katsoo, että sääntelyä on aiheellista tarkentaa ja ehdottaa 3 *momenttiin* lisättäväksi aineellisen viittauksen lain 37 §:ään. Ehdotuksen mukaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen tekemään tarkastukseen sovelletaan mitä 37 §:n 2 ja 3 *momentissa* säädetään Liikenne- ja viestintäviraston tekemästä tarkastuksesta. Valiokunnan ehdottaman säännöksen tarkoituksena on, että vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen tekemissä tarkastuksissa oikeudet ja velvollisuudet määräytyvät samoin perustein kuin Liikenne- ja viestintäviraston tekemissä tarkastuksissa. Liikenne- ja viestintävirasto ei kuitenkaan nimeä tarkastuksen tekijää niissä tapauksissa, joissa vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos tekee tarkastuksen.

34 §. Liikenne- ja viestintäviraston tehtävien tärkeysjärjestys ja asian tutkimatta jättäminen. Valiokunnan huomiota on kiinnitetty siihen, että säännös vaikuttaisi mahdollistavan varsin vapaan tehtävien priorisoinnin ja saattaisi mahdollisesti olla EU-oikeuden vastainen EU:n tehokkuusperiaatteen näkökulmasta. Valiokunta toteaa, että säännöksen tarkoitus on mahdollistaa viranomaisen resurssien tehokas ja tarkoituksenmukainen kohdentaminen. Säännös ei velvoita tehtävien priorisointiin eikä sen tarkoituksena ole vapauttaa viranomaista sen vastuusta huolehtia lakisääteisistä tehtävistään. Valiokunta pitää kuitenkin perusteltuna säännöksen täsmentämistä siten, että se koskee Liikenne- ja viestintävirastolle tässä laissa säädettyjen valvontatehtävien asettamista tärkeysjärjestykseen, ja ehdottaa 1 *momentin*

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

tarkentamista tämän mukaisesti. Liikenne- ja viestintävirastolla olisi tähän liittyen myös toimivalta jättää sille tehty toimenpidepyyntö tutkimatta 2 momentissa tarkoitetulla vähäisyysperusteella. Tutkimattajättämisspäätöksessä viraston on lopullisen asiaratkaisun sijaan perusteltava 2 momentin edellytysten täyttyminen. Molemmissa tilanteissa viranomaisen tekee muutoksenhakukelpoisen päätöksen. Ehdotettu säännös ei näin ollen tee esimerkiksi EU-oikeuteen vetoamista mahdottomaksi. Valiokunta ei myöskään pidä säännöstä ongelmallisena oikeusturvan toteutumisen kannalta, koska sekä asian täysimääräisestä tutkimisesta että tutkimatta jättämisestä annetaan muutoksenhakukelpoinen päätös.

Lisäksi valiokunta ehdottaa myös pykälän otsikon tarkentamista siten, että kyse on nimenomaan valvontatehtävistä.

43 §. Ei-hyväksytyjen luottamuspalvelun tarjoajien seuraamusmaksu. Ehdotuksen mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä seuraamusmaksun ei-hyväksytylle luottamuspalvelun tarjoajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö asetuksen 19 a artiklassa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetyn velvollisuuden ilmoittaa valvontaelimelle, tunnistettavissa oleville asianomaisille henkilöille, yleisölle, jos se on yleisen edun mukaista, ja tarvittaessa muille asiaankuuluville toimivaltaisille viranomaisille tietoturvaloukkauksista tai palvelun tarjoamisen tai mainitun artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden häiriöistä.

Perustuslakivaliokunnan mielestä ehdotetun säännöksen ilmaisu "tarvittaessa muille asiaankuuluville toimivaltaisille viranomaisille" ei täytä seuraamussääntelyltä edellytettyä täsmällisyys- ja tarkkarajaisuusvaatimusta. Hallintovaliokunnan on täsmennettävä tältä osin sääntelyä. Sääntelyn täsmällisyyttä arvioitaessa on lisäksi otettava huomioon, että pykälässä sanktioitu toiminta voi liittyä myös asetuksen 19 a artiklan nojalla annetuissa säännöksissä säädetyn velvollisuuden rikkomiseen tai laiminlyöntiin, minkä vuoksi sanktioidun käyttäytymisen alan selvittäminen voi muodostua vaikeaksi.

Perustuslakivaliokunnan mukaan säännöksen ilmaisussa "yleisölle, jos se on yleisen edun mukaista" epäselväksi jää, missä vaiheessa ja kenen toimesta tällainen yleisen edun mukaisuutta koskeva arviointi tehdään ja miten säännöksessä tarkoitettu ei-hyväksytyin luottamuspalvelun tarjoaja voi arvioida tätä yleisen edun mukaisuutta sanktioitavan käyttäytymisen tapahtumahetkellä. Hallintovaliokunnan on valtiosääntöisistä syistä syytä tarkentaa 43 §:ää.

Hallintovaliokunta toteaa, että pykälässä käytetyt ilmaisut "tarvittaessa muille asiaankuuluville toimivaltaisille viranomaisille" ja "yleisölle, jos se on yleisen edun mukaista" ovat samat kuin eIDAS-asetuksessa. Valiokunnalle esitetyn arvion mukaan asetus ei jätä jäsenvaltioille kansallista liikkumavaraa näiden ilmaisujen tarkentamiseen kansallisessa lainsäädännössä. Valiokunnan saamassa selvityksessä pidetään kuitenkin mahdollisena, että kyseisten tekojen osalta poistetaan mahdollisuus määrätä hallinnollisia seuraamusmaksuja, minkä perusteella valiokunta ehdottaa ilmaisujen poistamista pykälästä.

44 §. Hyväksytyjen luottamuspalvelun tarjoajien seuraamusmaksu. Myös tämän pykälän 4 kohdan d alakohta sisältää ilmaisun "tarvittaessa muille asiaankuuluville toimivaltaisille

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

viranomaisille". Perustuslakivaliokunnan 43 §:n yhteydessä siitä tekemä huomio koskee myös tätä säännöstä.

Perustuslakivaliokunta toteaa, että d alakohdassa käytetään ilmaisua "valvontaelimen pyynnöstä yleisölle, jos se on yleisen edun mukaista". Kohdassa sanktioidaan näin esimerkiksi tietoturvaloukkauksista tai häiriöistä yleisölle ilmoittamisen laiminlyönti, jos valvontaelin on tällaista pyytänyt. Perustuslakivaliokunnan mukaan voinee näin olla, että kohdassa tarkoitettu valvontaelin on ennen yleisölle ilmoittamista koskevaa pyyntöään arvioinut, onko ilmoittaminen yleisen edun mukaista. Jos näin ei ole, epäselväksi myös tämän ehdotetun säännöksen perusteella jää, missä vaiheessa ja kenen toimesta tällainen yleisön edun mukaisuutta koskeva arviointi tehdään ja miten säännöksessä tarkoitettu hyväksytyyn luottamuspalvelun tarjoaja voi arvioida tätä yleisen edun mukaisuutta sanktioitavan käyttäytymisen tapahtumahetkellä. Hallintovaliokunnan on valtiosääntöisistä syistä syytä tarkentaa myös 44:n sääntelyä.

Hallintovaliokunta toteaa tältäkin osin, että pykälässä käytetyt ilmaisut "tarvittaessa muille asiaankuuluville toimivaltaisille viranomaisille" ja "yleisölle, jos se on yleisen edun mukaista" ovat samat kuin eIDAS-asetuksessa. Valiokunnalle esitetyn arvion mukaan asetus ei jätä jäsenvaltioille kansallista liikkumavaraa näiden ilmaisujen tarkentamiseen kansallisessa lainsäädännössä. Valiokunta pitää saamansa selvityksen perusteella kuitenkin mahdollisena, että kyseisten tekojen osalta poistetaan mahdollisuus määrätä hallinnollisia seuraamusmaksuja ja ehdottaa ilmaisujen poistamista pykälästä.

48 §. Seuraamusmaksun määräämättä jättäminen. Pykälän 2 *momentin* mukaan seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa eikä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio. Momentilla toteutetaan ne bis in idem -kieltoa.

Perustuslakivaliokunnan mielestä ehdotettu sääntely ei turvaa riittävällä tavalla ne bis in idem -kiellon toteutumista 1. lakiehdotuksen mukaisten seuraamusmaksujen määräämisessä. Hallintovaliokunnan on muutettava lakiehdotusta siten, että säädösperusteisesti turvataan, että samasta teosta ei voi tulla määrättyksi useampaa rangaistusluonteista hallinnollista seuraamusmaksua. Tällainen muutos on edellytyksenä lakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Perustuslakivaliokunnan mielestä hallintovaliokunta voi esimerkiksi lisätä 1. lakiehdotuksen 48 §:ään momentin, jossa säädetään nimenomaisesti siitä, että seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jolle on määrätty samasta teosta muun lain mukainen hallinnollinen seuraamusmaksu.

Hallintovaliokunta ehdottaa säätämisyjärjestysluomautuksen johdosta, että pykälään lisätään perustuslakivaliokunnan lausunnosta ilmenevän sisältöinen *uusi 3 momentti*.

Lakiehdotuksessa ei ole rajattu viranomaisia hallinnollisen seuraamusmaksun määräämisen ulkopuolelle. Perustuslakivaliokunnan mukaan seuraamusmaksusääntelyn ulottaminen viranomaistoimintaan ei ole valtiosääntöoikeudellisesti ongelmatonta. Viranomaisia sitoo perustuslain 2 §:n 3 momentin mukainen hallinnon lainmukaisuusperiaate, ja viranomaisten on noudatettava hallinnon yleislakeja. Virkamiehen asemaan kuuluu perustuslain 118 §:n mukaisesti virkavastuu työssä tehdyistä virheistä. Viranomaisen toiminnasta voidaan tehdä myös

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

hallintokantelu ylemmälle viranomaiselle. Viranomaisten toiminta on lisäksi budjettisidonnaista, jolloin rahamääräisen seuraamuksen vaikutus ei ole samanlainen kuin yksityisellä sektorilla. Viranomaisen on kaikissa tilanteissa hoidettava lakisääteiset tehtävänsä. Lisäksi viranomaiselle määrättävä seuraamusmaksu olisi tietyissä sääntely-yhteyksissä ongelmallinen perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa (PeVL 14/2018 vp, s. 20). Perustuslakivaliokunnan mielestä merkitystä on myös sillä, että perustuslain 118 §:n mukaan virkamies vastaa virkatoimiensa lainmukaisuudesta.

Perustuslakivaliokunnan mielestä ei ole EU-oikeudellisesti selvää ja yksiselitteistä, että muutettu asetus ehdottomasti kieltäisi säätämästä seuraamusmaksun määräämisestä viranomaiselle poikkeusta kansallisessa lainsäädännössä tai että asetus estäisi selvästi sen, että kansallisessa lainsäädännössä jätettäisiin säännösperusteisesti ulottamasta seuraamusmaksun määräämistä viranomaiselle. Perustuslakivaliokunnan saaman selvityksen mukaan asetus vaikuttaa mahdollistavan kansallista liikkumavaraa tässä suhteessa. Perustuslakivaliokunnan saaman selvityksen mukaan kansallisesti on mahdollista tulkita, että rikosoikeudellinen virkavastuu riittää turvaamaan asetuksen edellyttämän sanktioinnin. Tämän vuoksi hallintovaliokunnan on lisättävä 1. lakiehdotukseen nimenomainen säännös, jonka mukaan seuraamusmaksua ei voida määrätä viranomaiselle (PeVL 13/2023 vp, 10 kohta). Tällainen muutos on edellytyksenä esityksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Hallintovaliokunta ehdottaa säätämisyjärjestysluomautuksen johdosta, että pykälään lisätään *uusi 4 momentti*, jonka mukaan seuraamusmaksua ei voida määrätä viranomaiselle. Samanlainen säännös sisältyy esimerkiksi tietosuojalain (1050/2018) 24 §:n 4 momenttiin.

Valiokunnan ehdottaman uuden 3 ja 4 momentin seurauksena hallituksen esitykseen sisältyvästä 3 momentista tulee *5 momentti*.

2. Laki vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta

46 a §. Liikenne- ja viestintäviraston valvontatehtävien tärkeysjärjestys ja asian tutkimatta jättäminen. (Uusi). Valiokunnan huomiota on kiinnitetty siihen, että myös tunnistuslaissa olisi tarpeen säätää eIDAS-lakia vastaavasti Liikenne- ja viestintäviraston mahdollisuudesta asettaa tehtävänsä tärkeysjärjestykseen. Valiokunta pitää saamansa selvityksen perusteella säännöksen lisäämistä lakiin mahdollisena ja katsoo, että asiasta on tarkoituksenmukaista ottaa lakiin erillinen pykälä.

Ehdotetussa *1 momentissa* on kyse Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta asettaa tässä laissa säädetyt valvontatehtävänsä tärkeysjärjestykseen. Kyse on menettelysäännöksestä, jonka perusteella valvontaresurssien kohdentamisessa voidaan huomioida se, mikä merkitys valvottavalla asialla on laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä asetettujen velvollisuuksien noudattamisen kannalta.

Pykälän *2 momentissa* ehdotetaan säädettäväksi 1. lakiehdotuksen 34 §:n 2 momenttia vastaavasti Liikenne- ja viestintäviraston mahdollisuudesta jättää sille tehty toimenpidepyyntö tutkimatta

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

vähäisyysperusteella antamalla siitä muutoksenhakukelpoinen päätös. Koska päätös olisi tehtävä heti, kun se on mahdollista, asia tulisi käsitellyksi ilman aiheetonta viivytystä.

Valiokunta toteaa, että esimerkiksi hallintolain (434/2003) 7 § huomioiden viranomainen voi ilman nimenomaista lain säännöstäkin järjestää toimintansa tehokkaaksi katsomallaan tavalla. Liikenne- ja viestintävirasto voi näin ollen järjestää myös muut kuin varsinaiset valvontatehtävänsä, esimerkiksi neuvontaan ja ohjaukseen liittyvät tehtävät, tarkoituksenmukaisella ja hallintolain säännökset huomioivalla tavalla.

6. Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

1 §. Lain soveltamisala. Pykälän 2 momenttiin on esityksessä ehdotettu lisättäväksi uusi 64 kohta eräistä rajat ylittävän sähköisen asioinnin mahdollistavista palveluista annetun lain (/) 42—46 §:ssä tarkoitetusta seuraamusmaksusta. Koska voimassa olevaan 2 momenttiin sisältyy jo toisensisältöinen 64 kohta ja momenttiin on sen jälkeen lisätty myös muita kohtia, valiokunta ehdottaa esityksessä ehdotetun säännöksen lisäämistä uudeksi 64 a kohdaksi. Tällöin myöskään voimassa olevan 2 momentin 63 kohtaa ei ole tarpeen tässä yhteydessä muuttaa.

Johtolause. Valiokunta ehdottaa johtolausetta muutettavaksi edellä ehdotetun ja muiden lain 1 §:n 2 momenttiin tehtyjen muutosten vuoksi.

19. Laki tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 12 §:n muuttamisesta

10 §. Kunta. Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt korjaamaan lakiehdotuksen käsittelyn yhteydessä tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022) 10 §:n 1 momentin 3 ja 5 kohtaan edellisen lainmuutoksen (308/2026) yhteydessä jääneet maininnat elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta elinvoimakeskusiksi. Tästä syystä valiokunta ehdottaa hallituksen esitykseen sisällyttömään 10 §:ään tehtäväksi sanotut muutokset.

Johtolause. Valiokunnan ehdottaman muutoksen vuoksi myös johtolausetta on tarpeen täydentää.

Nimike. Pykälämuutoksen vuoksi myös lain nimike ehdotetaan muutettavaksi muotoon ”Laki tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 10 ja 12 §:n muuttamisesta”.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Hallintovaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 17/2026 vp sisältyvät 3.—5., 7.—18. ja 20.—30. lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 17/2026 vp sisältyvät 1., 2., 6. ja 19. lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

eräistä rajat ylittävän sähköisen asioinnin mahdollistavista palveluista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 910/2014, jäljempänä *eIDAS-asetus*, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EU) 2024/1183, säännösten noudattamisen valvonnasta ja annetaan mainittua asetusta täydentäviä säännöksiä.

Tätä lakia sovelletaan ~~vain~~ Suomessa tarjottaviin eurooppalaisiin digitaalisen identiteetin lompakoihin.

Euroopan komissiolle eIDAS-asetuksen 9 artiklan mukaisesti ilmoitettaviin rajat ylittäviin sähköisen tunnistamisen järjestelmiin sovelletaan vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annettua lakia (617/2009), jollei tästä laista tai eIDAS-asetuksesta muuta johdu.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *eurooppalaisella digitaalisen identiteetin lompakolla* eIDAS-asetuksen 3 artiklan 42 alakohdassa tarkoitettua eurooppalaista digitaalisen identiteetin lompakkoa;

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

2) *henkilön tunnistetiedoilla* eIDAS-asetuksen 3 artiklan 3 alakohdassa tarkoitettuja henkilön tunnistetietoja;

3) *luottavalla osapuolella* eIDAS-asetuksen 3 artiklan 6 alakohdassa tarkoitettua luottavaa osapuolta;

4) *kansallisella solmupisteellä* yhteyspistettä, joka on osa sähköisen tunnistamisen yhteentoimivuusarkkitehtuuria, osallistuu henkilöiden todentamiseen rajojen yli ja pystyy tunnistamaan sekä käsittelemään tai siirtämään tietoja muihin solmupisteisiin tarjoamalla yhden jäsenvaltion kansalliselle sähköisen tunnistamisen infrastruktuurille rajapinnan muiden jäsenvaltioiden sähköisen tunnistamisen infrastruktuureihin;

5) *vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella* eIDAS-asetuksen 3 artiklan 18 alakohdassa tarkoitettua vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosta ja 5 c artiklan nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettua sertifiointielintä;

6) *teknisellä laitteella* eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon käyttäjän mobiilipäätelaitetta tai muuta vastaavaa laitetta, jossa lompakko on otettu käyttöön.

2 luku

Eurooppalainen digitaalisen identiteetin lompakko ja sähköisen tunnistamisen menetelmät

3 §

Luonnollisen henkilön tunnistetietojen myöntäminen

Luonnollisen henkilön tunnistetiedot eurooppalaisiin digitaalisen identiteetin lompakoihin myöntää Digi- ja väestötietovirasto noudattaen eIDAS-asetuksen 5 a artiklaa ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

Sen lisäksi mitä 1 momentissa säädetään, henkilö voi hakea luonnollisen henkilön tunnistetietoja asioimalla Suomen edustustossa tai Ahvenanmaan valtionvirastossa. Hakijan henkilöllisyys tarkastetaan noudattaen eIDAS-asetuksen 8 artiklassa tarkoitettua korkean varmuustason henkilöllisyyden todistamista ja varmentamista koskevia vaatimuksia. Suomen edustusto ja Ahvenanmaan valtionvirasto tallentavat hakijalta vastaanottamansa tiedot ja muut asian käsittelytiedot Digi- ja väestötietoviraston luonnollisen henkilön tunnistetietojen myöntämisessä käytettävään tietojärjestelmään ja vastaavat tallentamiensa tietojen luotettavuudesta ja oikeellisuudesta.

Digi- ja väestötietoviraston on myönnettävä luonnollisen henkilön tunnistetiedot sellaisiin eurooppalaisiin digitaalisen identiteetin lompakoihin, jotka Liikenne- ja viestintävirasto on ilmoittanut 33 §:n 2 kohdan mukaisesti Euroopan komissiolle. Digi- ja väestötietovirasto voi myöntää luonnollisen henkilön tunnistetiedot myös muihin lompakoihin. Digi- ja väestötietovirasto asettaa julkisesti saataville luettelon kaikista eIDAS-asetuksen mukaisesti tarjotuista eurooppalaisista digitaalisen identiteetin lompakoista, joihin se myöntää luonnollisen henkilön tunnistetiedot.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

4 §

Rekisteri luonnollisen henkilön tunnistetiedoista

Digi- ja väestötietovirasto pitää rekisteriä sen myöntämistä luonnollisen henkilön tunnistetiedoista. Rekisteriin tallennetaan luonnollisen henkilön tunnistetietojen myöntämiseen, voimassaoloon, ajantasaisuuteen ja peruuttamiseen tarvittavat tiedot noudattaen eIDAS-asetuksen 5 a artiklaa ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

Luonnollisen henkilön tunnistetietojen rekisteriin tallennetut tiedot säilytetään viisi vuotta sen jälkeen, kun luonnollisen henkilön tunnistetietojen voimassaolo on päättynyt.

5 §

Oikeushenkilön tunnistetietojen myöntäminen

Patentti- ja rekisterihallituksella on oikeus myöntää oikeushenkilön tunnistetiedot eurooppalaiseen digitaaliseen identiteetin lompakoihin.

Oikeushenkilön tunnistetiedot myönnetään hakemuksesta ja ne voidaan tarjota vain kaupparekisteriin rekisteröidylle oikeushenkilölle aatteellista yhdistystä ja säätiötä lukuun ottamatta.

Patentti- ja rekisterihallitus asettaa julkisesti saataville luettelon kaikista eIDAS-asetuksen mukaisesti tarjotuista eurooppalaisista digitaaliseen identiteetin lompakoista, joihin se myöntää oikeushenkilön tunnistetiedot.

Patentti- ja rekisterihallitus saa luovuttaa 2 momentissa tarkoitettua hakemuksesta ilmenevät luonnollisen henkilön henkilötiedot muille kuin oikeushenkilön edustajille noudattaen, mitä kaupparekisterilain (564/2023) 2 §:n 2 momentissa säädetään kaupparekisteriin tallennetun henkilötunnuksen tunnusosan ja ulkomailla asuvan luonnollisen henkilön kotiosoitteen luovuttamisesta.

6 §

Rekisteri oikeushenkilön tunnistetiedoista

Patentti- ja rekisterihallitus pitää rekisteriä sen myöntämistä oikeushenkilön tunnistetiedoista. Rekisteriin tallennetaan oikeushenkilön tunnistetietojen myöntämiseen, voimassaoloon, ajantasaisuuteen ja peruuttamiseen tarvittavat tiedot noudattaen eIDAS-asetuksen 5 a artiklaa ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

Oikeushenkilön tunnistetietojen rekisteriin tallennetut tiedot säilytetään viisi vuotta sen jälkeen, kun oikeushenkilön tunnistetietojen voimassaolo on päättynyt.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

7 §

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon tarjoaminen

Digi- ja väestötietoviraston tehtävänä on tarjota eurooppalaista digitaalisen identiteetin lompakkoa Suomessa, noudattaen eIDAS-asetuksen 5 a artiklaa ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei rajoita muiden viranomaisten, oikeushenkilöiden tai luonnollisten henkilöiden mahdollisuutta tarjota eurooppalaista digitaalisen identiteetin lompakkoa Suomessa.

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon tarjoajan on ennen lompakon tarjoamisen aloittamista tehtävä ilmoitus Liikenne- ja viestintävirastolle. Ilmoituksessa on annettava eIDAS-asetuksen 5 a artiklan 18 kohdan b alakohdassa ja 5 d artiklassa sekä mainittujen artikloiden nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitetut tiedot.

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon tarjoajan on viipymättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle 3 momentissa tarkoitetuissa tiedoissa tapahtuneista muutoksista. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 3 momentissa tarkoitettujen tietojen toimittamistavasta.

8 §

Digi- ja väestötietoviraston tarjoaman eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon rekisterinpitäjä

Digi- ja väestötietovirasto on 7 §:n nojalla tarjoamansa eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon ja sen tarjoamiseen liittyvän henkilötietojen käsittelyn rekisterinpitäjä.

9 §

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon tarjoamiseen liittyvien tietojen säilytysaika

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon tarjoajan on säilytettävä lompakon ja sen tarjoamiseen liittyvät tiedot viisi vuotta lompakon voimassaolon päättymisestä.

Eurooppalaisella digitaalisen identiteetin lompakolla toteutetuista tapahtumista luottavien osapuolten ja muiden lompakkojen kanssa on oltava saatavilla tieto kaksi vuotta tietojen tallentamisajankohtaa seuraavan kalenterivuoden alusta lukien.

10 §

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon käyttöönotto alaikäiselle

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon voi ottaa itsenäisesti käyttöön kolmetoista vuotta täyttänyt. Tätä nuorempi henkilö voi ottaa lompakon käyttöön huoltajan suostumuksella.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

11 §

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon lähdekoodin luovuttaminen

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon komponenttien lähdekoodin avoimuudesta säädetään eIDAS-asetuksen 5 a artiklan 3 kohdassa.

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon tarjoajan ei tarvitse luovuttaa lompakon lähdekoodia komponenteista, joita ei ole asennettu eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon käyttäjän tekniseen laitteeseen, jos sille on olemassa asianmukaisesti perusteltu syy.

12 §

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon hyväksytyyn sähköisen allekirjoituksen maksullisuus

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon tarjoaja tai hyväksyty luottamuspalvelun tarjoaja, joka mahdollistaa hyväksytyyn sähköisen allekirjoituksen luomisen eurooppalaisella digitaalisen identiteetin lompakolla, voi periä maksun lompakolla tapahtuvasta sähköisestä allekirjoittamisesta silloin kun se voi luotettavasti todentaa lompakon käyttäjän kytköksen organisaatioon tai allekirjoituksen kytköksen ammatilliseen tarkoitukseen.

13 §

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon tarjoajan velvollisuudet tietoturvaloukkaustilanteissa

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon tarjoaja vastaa tarjoamansa lompakon osalta jäsenvaltiolle eIDAS-asetuksen 5 e artiklassa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädettyjen velvollisuuksien noudattamisesta.

Jos eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon tarjoaja ei teknisistä syistä pysty itse suorittamaan eIDAS-asetuksen 5 e artiklassa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettua eräiden tietojen ilmoittamiseen liittyvää jäsenvaltion velvollisuutta, ilmoituksen tekee Liikenne- ja viestintävirasto. Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon tarjoajan on ilman aiheetonta viivytystä toimitettava Liikenne- ja viestintävirastolle eIDAS-asetuksen 5 e artiklassa säädetyn ilmoituksen tekemiseen tarvittavat tiedot.

14 §

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon käyttäjän velvollisuudet

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon käyttäjän on käytettävä lompakkoa huolellisesti eikä hän saa luovuttaa sitä toisen käyttöön. Käyttäjän velvollisuus alkaa, kun hän on ottanut lompakon käyttöön.

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon käyttäjän on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava lompakon tarjoajalle teknisen laitteen joutumisesta oikeudettomasti toisen haltuun tai lompakon oikeudettomasta käytöstä.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

15 §

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon käyttäjän vastuu lompakon oikeudettomasta käytöstä

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon käyttäjä vastaa lompakon oikeudettomasta käytöstä vain jos:

- 1) hän on luovuttanut sen käyttöön toiselle;
- 2) lompakon oikeudeton käyttö johtuu hänen huolimattomuudestaan, joka ei ole lievää; tai
- 3) hän on laiminlyönyt 14 §:n 2 momentissa säädetyn ilmoitusvelvollisuutensa.

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon käyttäjä ei kuitenkaan vastaa lompakon oikeudettomasta käytöstä:

1) siltä osin, kun lompakkoa on käytetty sen jälkeen, kun käyttäjä on tehnyt 14 §:n 2 momentissa säädetyn ilmoituksen; tai

2) jos lompakon tarjoaja on laiminlyönyt huolehtia siitä, että lompakon käyttäjällä on mahdollisuus täyttää 14 §:n 2 momentissa säädetty ilmoitusvelvollisuus.

Sopimusehto, joka poikkeaa 1 tai 2 momentissa säädetystä kuluttajan vahingoksi, on mitätön.

16 §

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon luottavien osapuolten kansallinen rekisteri

Liikenne- ja viestintävirasto perustaa eIDAS-asetuksen 5 b artiklassa tarkoitetun eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon luottavien osapuolten kansallisen rekisterin ja toimii sen rekisterinpitäjänä.

Sen lisäksi mitä 1 momentissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto vastaa eIDAS-asetuksen 5 b artiklassa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetystä jäsenvaltion velvollisuuksista Suomessa.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon luottavien osapuolten pääsyrvarmenteiden ja rekisteröintivarmenteiden toteuttamisesta sekä niiden varmennepolitiikoista ja varmennuskäytännöistä noudattaen eIDAS-asetuksen 5 b artiklan nojalla annettuja säännöksiä.

17 §

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon kehysten validointimekanismit

Digi- ja väestötietovirasto tarjoaa Suomessa eIDAS-asetuksen 5 a artiklan 8 kohdan a alakohdassa tarkoitetun lompakkojen aitoutta ja voimassaoloa koskevan validointimekanismin.

Liikenne- ja viestintävirasto tarjoaa Suomessa eIDAS-asetuksen 5 a artiklan 8 kohdan b alakohdassa tarkoitetun luottavien osapuolten henkilöllisyyden aitoutta ja kelpoisuutta koskevan validointimekanismin.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

18 §

Henkilöllisyyden linkittäminen

Digi- ja väestötietovirasto toteuttaa keskitetysti viranomaisille ja muille julkista **hallinto**tehtävää hoitaville henkilöllisyyden linkittämisen noudattaen eIDAS-asetuksen 11 a artiklaa ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

Digi- ja väestötietovirasto säilyttää eIDAS-asetuksen 11 a artiklan nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettuja henkilöllisyyden linkittämisprosessin tietoja enintään kaksi vuotta niiden tallentamisajankohtaa seuraavan kalenterivuoden alusta lukien.

Yksityiset yhteisöt, säätiot ja elinkeinonharjoittajat saavat käyttää 1 momentissa tarkoitettua Digi- ja väestötietoviraston tarjoamaa henkilöllisyyden linkittämistä.

19 §

Kansallinen solmupiste

Kansallista solmupistettä ylläpitää Suomessa Digi- ja väestötietovirasto.

3 luku

Luottamuspalvelut

20 §

Varmenteen peruuttaminen

Sähköisen allekirjoituksen tai sähköisen leiman luomistietojen haltijan on viipymättä pyydettävä hyväksytyin varmenteen myöntäneeltä varmentajalta varmenteen peruuttamista, jos hänellä on perusteltu syy epäillä sähköisen allekirjoituksen tai leiman luomistietojen oikeudetonta käyttöä.

Hyväksytyjä varmenteita tarjoavan varmentajan on viipymättä peruutettava hyväksytyt varmenne, jos sähköisen allekirjoituksen tai leiman luomistietojen haltija pyytää sitä. Varmenteen peruuttamispyynnön katsotaan saapuneen varmentajalle silloin, kun se on ollut varmentajan käytettävissä siten, että pyyntöä voidaan käsitellä.

21 §

Vastuu sähköisen allekirjoituksen tai sähköisen leiman luomistietojen oikeudettomasta käytöstä

Sähköisen allekirjoituksen tai sähköisen leiman luomistietojen haltija vastaa hyväksytyllä varmenteella varmennetun kehittyneen sähköisen allekirjoituksen luomistietojen ja kehittyneen sähköisen leiman luomistietojen oikeudettomasta käytöstä aiheutuneesta vahingosta, kunnes varmenteen peruuttamispyyntö on saapunut varmentajalle.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Sähköisen allekirjoituksen ja sähköisen leiman luomistietojen haltijalla on kuitenkin 1 momentissa säädetty vastuu vain, jos:

- 1) hän on luovuttanut luomistiedot toiselle;
 - 2) luomistietojen joutuminen niiden käyttöön oikeudettomalle on aiheutunut hänen huolimattomuudestaan, joka ei ole lievää; tai
 - 3) hän menettänyt luomistietojen hallinnan muulla kuin 2 kohdassa mainitulla tavalla on laiminlyönyt pyytää varmenteen peruuttamista 20 §:n 1 momentin mukaisesti.
- Sopimusehto, joka poikkeaa 1 tai 2 momentissa säädetystä kuluttajan vahingoksi, on mitätön.

22 §

Luottamuspalvelun tarjoajan vastuu

Luottamuspalvelun tarjoajan vastuusta säädetään eIDAS-asetuksen 13 artiklassa.

Hyväksytyin varmenteen tarjoava varmentaja on vastuussa vahingosta, joka hyväksytyyn varmenteeseen luottaneelle on aiheutunut siitä, että varmentaja tai sen apunaan käyttämä henkilö ei ole peruuttanut varmennetta 20 §:ssä säädetyllä tavalla. Varmentaja vapautuu vastuusta, jos se näyttää, että vahinko ei ole aiheutunut sen omasta tai sen apunaan käyttämän henkilön huolimattomuudesta.

23 §

Digi- ja väestötietoviraston ohjeistus attribuuttien tarkastamiseksi virallisista lähteistä

Digi- ja väestötietoviraston tehtävänä on laatia ohjeistus niistä sähköisistä menetelmistä, joita sähköisiä attribuuttitodistuksia tarjoavat hyväksytyt luottamuspalvelun tarjoajat voivat hyödyntää, kun ne haluavat tarkastaa eIDAS-asetuksen liitteessä VI tarkoitetut attribuutit niiden virallisista lähteistä Suomessa.

Ohjeistuksen tulee sisältää vähintään kuvaus eIDAS-asetuksen liitteessä VI tarkoitettujen attribuuttien virallisista lähteistä Suomessa sekä kuvaus virallisiin lähteisiin saatavilla olevista teknisistä rajapinnoista.

4 luku

Vaatimustenmukaisuuden arviointi

24 §

Kansallisen solmupisteen vaatimustenmukaisuuden arviointi

Digi- ja väestötietoviraston on osoitettava tietoturvallisuuden arviointilaitoksista annetussa laissa (1405/2011) tarkoitetun hyväksytyin tietoturvallisuuden arviointilaitoksen, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen tai Liikenne- ja viestintäviraston tekemällä arvioinnilla, että sen tämän lain 19 §:n nojalla ylläpitämä kansallinen solmupiste täyttää eIDAS-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetty vaatimukset. Digi- ja

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

väestötietoviraston on hankittava arvioinnista arviointiraportti ja toimitettava se Liikenne- ja viestintävirastolle, jos arvioinnin tekee tietoturvallisuuden arviointilaitos tai vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos. Arviointiraportti on voimassa arvioinnissa käytetyn standardin määrittelemän ajan, kuitenkin enintään 2 vuotta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä kansallisen solmupisteen vaatimustenmukaisuuden arviointiperusteista noudattaen eIDAS-asetusta ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

25 §

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon kansallinen sertifiointijärjestelmä

eIDAS-asetuksen 5 c artiklassa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitettu eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon kansallisen sertifiointijärjestelmän omistaja on Suomessa Liikenne- ja viestintävirasto.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa 1 momentissa tarkoitettuun tehtäväänsä sekä 26 §:ssä tarkoitettuun vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen nimeämiseen liittyvän avustavan tehtävän hoitamisen alihankkijalle, jolla on siihen riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen ja joka täyttää eIDAS-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetyt sekä tässä laissa säädetyt ja tämän lain nojalla annetuissa määräyksissä määrätty tehtävää koskevat vaatimukset.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon kansallisesta sertifiointijärjestelmästä sekä lompakon vaatimustenmukaisuuden arviointiperusteista ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa noudatettavasta menettelystä noudattaen eIDAS-asetusta ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

26 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen nimeäminen ja ilmoittaminen

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hakemuksesta nimetä ja ilmoittaa Suomeen sijoittautunut vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos Euroopan komissiolle eIDAS-asetuksen ja sen nojalla annettujen säännösten mukaisesti.

Nimeämisen ja ilmoittamisen edellytyksenä on, että vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos täyttää eIDAS-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä sekä tässä laissa säädetyt ja tämän lain nojalla annetuissa määräyksissä määrätty vaatimukset ja että sille on myönnetty Turvallisuus- ja kemikaaliviraston akkreditointiyksikön (FINAS-akkreditointipalvelu) tai ulkomaisen akkreditointiyksikön antama akkreditointidistus, jonka mukaan vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos pätevyysalueellaan täyttää mainitut vaatimukset.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos voi tehtävässään käyttää apunaan alihankkijaa, jonka työstä se vastaa kuin omastaan. Alihankkijalla tulee olla tehtävään riittävät tekniset edellytykset sekä riittävä osaaminen ja sen tulee täyttää eIDAS-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetyt sekä tässä laissa säädetyt ja tämän lain nojalla annetuissa määräyksissä määrätty tehtävää koskevat vaatimukset.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi, noudattaen eIDAS-asetusta ja sen nojalla annettuja säännöksiä, antaa tarkempia määräyksiä:

- 1) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen nimeämisen edellytyksistä;
- 2) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen nimeämistä koskevaan hakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja niiden toimittamisesta Liikenne- ja viestintävirastolle;
- 3) sähköisen tunnistamisen järjestelmien ja luottamuspalvelujen vaatimustenmukaisuuden arviointiperusteista ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa noudatettavasta menettelystä.

27 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten valvonta

Sen lisäksi, mitä vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosten valvonnasta muualla laissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto valvoo, että sen nimeämä ja ilmoittama vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos:

- 1) täyttää toiminnassaan 26 §:ssä tarkoitetut nimeämisen edellytykset;
- 2) suorittaa sille eIDAS-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetyt sekä tässä laissa säädetyt sekä tämän lain nojalla annetuissa määräyksissä määrätyt tehtävät asianmukaisesti.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle kaikista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta nimeämisen edellytysten täyttymiseen.

Jollei eIDAS-asetuksesta tai sen nojalla säädetystä muuta johdu, Liikenne- ja viestintäviraston tulee velvoittaa vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa.

Jollei eIDAS-asetuksesta tai sen nojalla säädetystä muuta johdu, Liikenne- ja viestintäviraston on peruttava vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen nimeäminen ja ilmoitettava Euroopan komissiolle, ettei vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos enää täytä ilmoittamisen edellytyksiä, jos vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos ei korjaa toimintaansa asetetussa määräajassa ja virhe tai laiminlyönti on olennainen.

28 §

Sähköisen allekirjoituksen ja sähköisen leiman luontivälineen sertifoijat

Liikenne- ja viestintävirasto voi hakemuksesta nimetä ja ilmoittaa Euroopan komissiolle eIDAS-asetuksen 30 artiklassa ja 39 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja yksityisiä tai julkisia toimijoita, joiden tehtävänä on sertifioida hyväksytyjä sähköisen allekirjoituksen tai sähköisen leiman luontivälineitä (*sertifioija*). Hakemuksessa on esitettävä Liikenne- ja viestintäviraston pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Sertifioijan nimeämisen edellytyksenä on, että se on toiminnallisesti ja taloudellisesti sähköisen allekirjoituksen ja sähköisen leiman luontivälineiden valmistajista riippumaton ja että sillä on:

- 1) toiminnan laajuuden kannalta riittävä vastuuvakuutus tai muu vastaava järjestely;
- 2) käytössään riittävästi ammattitaitoista henkilöstöä;
- 3) toiminnan edellyttämät järjestelmät, laitteet ja välineet.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Jollei eIDAS-asetuksesta tai sen nojalla säädetystä muuta johdu, sertifioijan valvontaan ja sen suorittamaan sertifiointiin sovelletaan, mitä 27, 29 ja 30 §:ssä säädetään vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen valvonnasta, sen valvontatehtävistä ja -keinoista sekä vaatimustenmukaisuustodistuksen peruuttamisesta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä sertifioijaa koskevista vaatimuksista, sertifiointissa noudatettavasta menettelystä sekä sähköisen allekirjoituksen ja leiman luontivälinettä koskevista vaatimuksista noudattaen eIDAS-asetusta ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

29 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen valvontatehtävä ja -keinot

Jollei eIDAS-asetuksesta tai sen nojalla säädetystä muuta johdu, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on valvottava, että se, jolle se on myöntänyt vaatimustenmukaisuustodistuksen (*vaatimustenmukaisuustodistuksen haltija*) täyttää todistuksen saamisen edellytykset.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella on salassapitosäännösten ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada eIDAS-asetuksessa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä säädettyjen sekä tässä laissa säädettyjen sekä tämän lain nojalla annetuissa määräyksissä määrättyjen tehtäviensä hoitamiseksi tarpeelliset tiedot vaatimustenmukaisuustodistuksen haltijalta. Vaatimustenmukaisuustodistuksen haltijan on ilmoitettava vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokselle kaikista muutoksista, joilla voi olla vaikutusta todistuksen saamisen edellytysten täyttymiseen.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella on 1 momentissa tarkoitetun valvontatehtävänsä suorittamiseksi oikeus tehdä vaatimustenmukaisuustodistuksen haltijaa ja tämän tarjoamaa arvioinnin kohteena olevaa tuotetta tai palvelua koskeva tarkastus. **Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen tekemään tarkastukseen sovelletaan mitä 37 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään Liikenne- ja viestintäviraston tekemästä tarkastuksesta.**

30 §

Vaatimustenmukaisuustodistuksen peruuttaminen

Jos vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos toteaa, että vaatimustenmukaisuustodistuksen haltija tai arvioinnin kohteena ollut tuote tai palvelu ei täytä vaatimustenmukaisuustodistuksen saamisen edellytyksiä tai että todistusta ei muutoin olisi tullut myöntää, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on kehotettava vaatimustenmukaisuustodistuksen haltijaa korjaamaan puutteet määräajassa, jollei eIDAS-asetuksesta tai sen nojalla säädetystä muuta johdu.

Jollei eIDAS-asetuksesta tai sen nojalla säädetystä muuta johdu, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on peruutettava vaatimustenmukaisuustodistus määräajaksi tai kokonaan taikka myönnettävä se rajoitettuna, jollei vaatimustenmukaisuustodistuksen haltija korjaa puutteellisuuksia asetetussa määräajassa.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle 1 ja 2 momentissa tarkoitetuista valvontatoimista.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

31 §

Julkisuutta koskevan lainsäädännön soveltaminen ja tietojen luovuttaminen vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa

Myös silloin, kun kysymys ei ole julkisen vallan käytöstä, 24 §:ssä tarkoitettuun tietoturvallisuuden arviointilaitokseen, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokseen ja sen käyttämään alihankkijaan sekä sertifioijaan sovelletaan eIDAS-asetuksen ja sen nojalla annettujen säännösten sekä tämän lain ja tämän lain nojalla annettujen määräysten toimeenpanoon liittyvissä tehtävissä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999). Muiden hallinnon yleislakien soveltamisesta säädetään erikseen.

Henkilön, joka toimii 1 momentissa tarkoitettun toimijan palveluksessa tai päättävässä elimessä ja käsittelee arviointitoimintaan liittyviä salassa pidettäviä tietoja, vaitiolovelvollisuuteen ja tiedon hyväksikäyttökieltoon sovelletaan mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 23 §:ssä säädetään viranomaisen palveluksessa olevan vaitiolovelvollisuudesta ja hyväksikäyttökiellosta.

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja muualla laissa säädetään, 1 momentissa tarkoitettulla toimijalla on salassapitosäännösten ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus oma-aloitteisesti luovuttaa mainitussa momentissa tarkoitettujen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto Liikenne- ja viestintävirastolle eIDAS-asetuksessa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä taikka tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi. Liikenne- ja viestintäviraston tiedonsaantioikeudesta säädetään 35 §:ssä.

32 §

Rikosoikeudellinen virkavastuu vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa

Seuraavien toimijoiden palveluksessa olevaan sekä päättävässä elimessä toimivaan henkilöön sovelletaan virkamiehen rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen hoitaessaan eIDAS-asetuksessa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä taikka tässä laissa säädettyjä tehtäviä:

- 1) 24 §:ssä tarkoitettut tietoturvallisuuden arviointilaitokset;
- 2) 25 §:n 2 momentissa tarkoitettut Liikenne- ja viestintäviraston alihankkijat;
- 3) vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokset ja niiden käyttämät alihankkijat;
- 4) sertifioijat.

Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

5 luku

Valvonta

33 §

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävät

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on sen lisäksi mitä edellä tässä laissa säädetään valvoa tämän lain noudattamista. Lisäksi Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on:

1) ilmoittaa Euroopan komissiolle eIDAS-asetuksen 5 a artiklan 18 kohdassa ja mainitun artiklan nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitetut tiedot;

2) ilmoittaa eIDAS-asetuksen 5 d artiklassa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä tarkoitetut tiedot Euroopan komissiolle ja 46 e artiklan 1 kohdassa tarkoitetulle yhteistyöryhmälle;

3) ilmoittaa sähköisen tunnistamisen järjestelmiä Euroopan komissiolle eIDAS-asetuksen 7–10 artiklan mukaisesti;

4) osallistua Euroopan unionin jäsenvaltioiden väliseen yhteistyöhön eIDAS-asetuksen 12 artiklassa tarkoitetussa sähköisen tunnistamisen yhteentoimivuusjärjestelmässä;

5) ylläpitää ja julkaista luetteloita Suomessa hyväksytyistä luottamuspalveluiden tarjoajista ja niiden tarjoamista hyväksytyistä luottamuspalveluista eIDAS-asetuksen 22 artiklan mukaisesti;

6) toimia eIDAS-asetuksen 46 a ja 46 b artiklassa tarkoitettuna valvontaelimenä ja hoitaa sille asetuksessa säädettyjä tehtäviä;

7) toimia eIDAS-asetuksen 46 c artiklassa tarkoitettuna keskitettynä yhteyspisteinä ja hoitaa sille eIDAS-asetuksessa säädettyjä tehtäviä;

8) julkaista ja toimittaa Euroopan komissiolle eIDAS-asetuksen 48 a artiklan 2 kohdassa tarkoitetut tiedot noudattaen mainitun artiklan 3 ja 4 kohtaa.

34 §

Liikenne- ja viestintäviraston valvontatehtävien tärkeysjärjestys ja asian tutkimatta jättäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa sille tässä laissa säädetty **valvontatehtävät** tärkeysjärjestykseen sen mukaan, mikä merkitys tehtävällä on tässä laissa tai eIDAS-asetuksessa taikka niiden nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä säädettyjen tai määrättyjen velvollisuuksien noudattamisen kannalta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi jättää asian tutkimatta, jos asialla on epäilystä virheestä tai laiminlyönnistä huolimatta vain vähäinen merkitys 1 momentissa tarkoitettujen velvollisuuksien noudattamisen kannalta. Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä päätös tutkimatta jättämisestä heti, kun se on mahdollista.

35 §

Tiedonsaantioikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus saada tässä laissa ja eIDAS-asetuksessa sekä niiden

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

nojalla annetuissa säännöksissä säädettyjen tehtäviensä suorittamiseksi välttämättömät tiedot toiselta viranomaiselta, eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon tarjoajalta ja sen käyttäjältä, luottavalta osapuolelta, luottamuspalvelun tarjoajalta ja sen palvelujen käyttäjältä, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitokselta, sertifioijalta, sähköisen tunnistamisen järjestelmän tarjoajalta ja niiltä, jotka toimivat näiden lukuun. Tiedot on luovutettava viipymättä, Liikenne- ja viestintäviraston pyytämässä muodossa ja maksutta.

36 §

Oikeus luovuttaa salassa pidettäviä tietoja

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa ja muualla laissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten ja muiden tietojen luovuttamista koskevien rajoitusten estämättä oikeus oma-aloitteisesti tai pyynnöstä luovuttaa tässä laissa ja eIDAS-asetuksessa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tai laatimansa asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto:

1) tietosuojavaikuttetulle, jos se on välttämätöntä sen laissa säädettyjen valvontatehtävien hoitamiseksi;

2) toisen Euroopan unionin jäsenvaltion eIDAS-asetuksen 46 a ja 46 b artiklassa tarkoitetuille valvoville viranomaisille ja 46 c artiklassa tarkoitettu keskitetylle yhteispisteelle, jos se on välttämätöntä eIDAS-asetuksessa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi.

Liikenne- ja viestintävirastolla on siinä määrin kuin se on välttämätöntä oikeus käyttää tässä laissa ja eIDAS-asetuksessa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä laatimiaan ja saamiaan salassa pidettäviä asiakirjoja ja tietoja sille kyberturvallisuuslain (124/2025) 26 §:ssä tarkoitettuna valvovana viranomaisena, 19 §:ssä tarkoitettuna CSIRT- yksikkönä ja 18 §:ssä tarkoitettuna keskitettynä yhteispisteinä sekä eräiden tuotteiden kyberkestävyydestä sekä kyberturvallisuussertifioinnista annetun lain (/) 21 §:ssä tarkoitettuna kyberturvallisuussertifioinnin viranomaisena kuuluvien tehtävien hoitamista varten.

37 §

Oikeus tehdä tarkastuksia

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon tarjoajaa ja sen tarjoamaa lompakkoa, vaatimustenmukaisuuden arviointilaitosta ja sertifioijaa sekä näiden toimintaa, luottamuspalvelun tarjoajaa ja sen tarjoamaa luottamuspalvelua sekä mainittujen lukuun toimivia koskeva tarkastus. Tarkastus voidaan tehdä tässä laissa tai sen nojalla annetuissa määräyksissä taikka eIDAS-asetuksessa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä säädettyjen velvollisuuksien noudattamisen valvomiseksi.

Liikenne- ja viestintävirasto määrää tarkastajan toimittamaan 1 momentissa tarkoitettua tarkastuksen. Tarkastuksen kohteena olevan toimijan on tarkastusta varten päästettävä tarkastusta suorittava tarkastuksen edellyttämässä laajuudessa tarkastuksen kohteena olevaan viestintäverkkoon tai tietojärjestelmään ja muihin kuin pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitettuihin tiloihin. Tarkastusta suorittavalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tutkittavakseen valvontatehtävän kannalta välttämättömät tiedot.

Tarkastuksessa noudatetaan hallintolain (434/2003) 39 §:ää.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

38 §

Huomautus ja valvontapäätös

Liikenne- ja viestintävirasto voi huomauttaa tämän lain nojalla valvomaansa toimijaa puutteista tai velvoittaa toimijan kohtuullisessa määräajassa korjaamaan puutteet tässä laissa tai sen nojalla annetuissa määräyksissä taikka eIDAS-asetuksessa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä säädettyjen velvollisuuksien noudattamisessa.

Jos toimija ei velvoittavan päätöksen saatuaan korjaa 1 momentissa tarkoitettuja puutteita annetussa määräajassa, Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä toimijan keskeyttämään tai lopettamaan palvelun tarjoamisen tai hyväksytyjen luottamuspalvelujen osalta peruuttaa palvelun tarjoajan tai sen tarjoaman palvelun hyväksytyt aseman. Päätöstä tehtäessä Liikenne- ja viestintäviraston tulee ottaa huomioon velvollisuuksien noudattamiseen liittyvän puutteen laajuus, kesto ja seuraukset.

Sen lisäksi mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, jos toimenpiteistä kyberturvallisuuden yhteisen korkean tason varmistamiseksi kaikkialla unionissa, asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja direktiivin (EU) 2018/1972 muuttamisesta sekä direktiivin (EU) 2016/1148 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2022/2555 (NIS 2 -direktiivi) 8 artiklan 1 kohdan nojalla nimetty tai perustettu toimivaltainen viranomainen tai luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) nojalla nimetty tai perustettu valvontaelin tekee Liikenne- ja viestintävirastolle eIDAS-asetuksen 20 artiklan 3 a tai 3 b kohdassa tarkoitetun ilmoituksen, Liikenne- ja viestintävirasto voi, ottaen huomioon velvollisuuksien noudattamiseen liittyvän laiminlyönnin laajuuden, keston ja seuraukset, peruuttaa hyväksytyt luottamuspalvelun tarjoajan tai sen tarjoaman palvelun hyväksytyt aseman.

39 §

Väliaikainen päätös

Jos tässä laissa tai sen nojalla annetuissa määräyksissä taikka eIDAS-asetuksessa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetyn velvollisuuden laiminlyönti tai tietoturvaloukkaus vaarantaa välittömästi ja olennaisesti tarjotun palvelun luotettavuuden, Liikenne- ja viestintävirasto voi viipymättä 38 §:ssä tarkoitetusta määräajasta riippumatta väliaikaisena toimenä kieltää tai keskeyttää eIDAS-asetuksen:

- 1) 3 artiklan 17 alakohdassa tarkoitetun hyväksytyt luottamuspalvelun tarjoamisen ja käytön;
- 2) 5 a artiklassa tarkoitetun eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon tarjoamisen;
- 3) 5 a artiklan 8 kohdassa tarkoitetun validointimekanismin tarjoamisen;
- 4) 5 a artiklan 11 kohdassa tarkoitetun sähköisen tunnistamisen järjestelmän, jonka osana eurooppalainen lompakko tarjotaan, tarjoamisen;
- 5) 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti ilmoitetun sähköisen tunnistamisen järjestelmän tarjoamisen;
- 6) 7 artiklan f alakohdassa tarkoitetun todentamisen tarjoamisen.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää tai keskeyttää 1 momentissa tarkoitetun palvelun tarjoamisen osittain, jos palvelun tarjoamisen kieltäminen kokonaisuudessaan ei ole välttämätöntä.

Liikenne- ja viestintäviraston on ennen väliaikaisia toimia koskevan päätöksen antamista varattava sen kohteena olevalle tilaisuus tulla kuulluksi, paitsi jos kuulemista ei voida toimittaa niin nopeasti kuin asian kiireellisyys välttämättä vaatii.

Väliaikaiset toimet voivat olla voimassa enintään kolme kuukautta. Jos laiminlyöntiä tai tietoturvaloukkausta ei korjata väliaikaisia toimia koskevassa päätöksessä asetetussa määräajassa, Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä palveluntarjoajan lopettamaan palvelun tarjoamisen.

40 §

Uhkasakko, teettämisuhka ja keskeyttämisuhka

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa 38 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun valvontapäätöksen ja 39 §:ssä tarkoitetun väliaikaisia toimia koskevan päätöksen tehosteeksi uhkasakon tai uhan, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella. Uhkasakosta, keskeyttämisuhasta ja teettämisuhasta säädetään uhkasakkolaisissa (1113/1990).

41 §

Liikenne- ja viestintävirastolle maksettavat maksut

Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon tarjoajan on suoritettava Liikenne- ja viestintävirastolle vuosittain 17 000 euron valvontamaksu.

Hyväksytyyn luottamuspalvelun tarjoajan, joka on tehnyt eIDAS-asetuksen 21 artiklassa tarkoitetun ilmoituksen, on suoritettava Liikenne- ja viestintävirastolle vuosittain 17 000 euron valvontamaksu ensimmäisestä tarjoamastaan hyväksytystä luottamuspalvelusta ja sitä seuraavista tarjoamistaan hyväksytyistä luottamuspalveluista vuosittain 11 000 euroa.

Edellä 26 §:n mukaisesti nimetyn vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on suoritettava Liikenne- ja viestintävirastolle vuosittain 18 000 euron valvontamaksu.

Edellä 28 §:n mukaisesti nimetyn sertifioijan on suoritettava Liikenne- ja viestintävirastolle vuosittain 18 000 euron valvontamaksu.

Valvontamaksu on suoritettava täysimääräisesti myös toiminnan ensimmäisenä vuotena, vaikka toiminta aloitettaisiin kesken vuotta. Valvontamaksua ei palauteta, vaikka palveluntarjoaja lopettaisi toimintansa kesken vuotta.

Valvontamaksun määrää maksettavaksi Liikenne- ja viestintävirasto ja se on suoraan ulosottokelpoinen. Muutoksenhausta maksun määräämistä koskevaan päätökseen säädetään 51 §:ssä.

Valvontamaksun perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle määrälle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä säädetyn korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Edellä 7 §:n 3 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten käsittelystä, 26 §:n 1 momentissa ja 28 §:n 1 momentissa tarkoitettujen hakemusten käsittelystä, 37 §:n 1 momentissa tarkoitettua tarkastuksesta sekä eIDAS-asetuksen 21 artiklassa tarkoitettujen ilmoitusten käsittelystä ja 5 b artiklan 1 kohdassa tarkoitettua rekisteröinnistä perittävistä maksuista säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992). Tämän lain 5 §:ssä tarkoitetuista oikeushenkilön tunnistetietoja koskevista suoritteista perittävistä maksuista säädetään patenti- ja rekisterihallituksen suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (1032/1992).

6 luku

Seuraamusmaksut

42 §

Luottamuspalvelun tarjoajien seuraamusmaksu

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä seuraamusmaksun luottamuspalvelun tarjoajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö eIDAS-asetuksen 15 artiklassa säädetyn velvollisuuden tarjota palveluaan saataville selkeällä ja ymmärrettävällä kielellä vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimuksen (SopS 27/2016) ja tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/882 esteettömyysvaatimusten mukaisesti.

43 §

Ei-hyväksytyjen luottamuspalvelun tarjoajien seuraamusmaksu

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä seuraamusmaksun ei-hyväksytyille luottamuspalvelun tarjoajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö eIDAS-asetuksen 19 a artiklassa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä säädetyn velvollisuuden ilmoittaa valvontaelimelle **tai** tunnistettavissa oleville asianomaisille henkilöille, ~~yleisölle, jos se on yleisen edun mukaista, ja tarvittaessa muille asiaankuuluville toimivaltaisille viranomaisille~~ tietoturvaloukkauksista tai palvelun tarjoamisen tai mainitun artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden häiriöistä.

44 §

Hyväksytyjen luottamuspalvelun tarjoajien seuraamusmaksu

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä seuraamusmaksun hyväksytyille luottamuspalvelun tarjoajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö eIDAS-asetuksen:

1) 20 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden toimittaa vaatimustenmukaisuuden arviointikertomus valvontaelimelle tai 1 a kohdassa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa valvontaelimelle etukäteen suunnitelluista tarkastuksista;

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

2) 21 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa valvontaelimelle aikeestaan aloittaa hyväksytyyn luottamuspalvelun tarjoaminen ja toimittaa samalla vaatimustenmukaisuuden arviointiraportti;

3) 23 artiklan 2 kohdassa säädetyn velvollisuuden varmistaa, että sen verkkosivulla on käytettävissä linkki asianomaiseen luotettuun luetteloon, kun luottamuspalvelun tarjoaja käyttää EU:n luotettavuusmerkkiä;

4) 24 artiklan 2 kohdan:

a) a alakohdassa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa valvontaelimelle ennen kuin se toteuttaa muutoksia hyväksytyjen luottamuspalvelujensa tarjoamiseen tai lopettaa kyseisen toiminnan;

b) d alakohdassa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa ennen sopimussuhteen aloittamista hyväksytyyn luottamuspalvelun käytön tarkeista ehdoista ja edellytyksistä;

c) f alakohdassa säädetyn velvollisuuden käyttää luotettavia järjestelmiä sille annettujen tietojen tallentamiseen;

d) f b alakohdassa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa poikkeamista palvelujen tarjoamisessa tai f a alakohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamisessa havaituista tietoturvaloukkauksista tai häiriöistä valvontaelimelle **tai** tunnistettavissa oleville asianomaisille henkilöille, ~~tarvittaessa muille asiaankuuluville toimivaltaisille elimille sekä valvontaelimen pyynnöstä yleisölle, jos se on yleisen edun mukaista;~~

e) h alakohdassa säädetyn velvollisuuden arkistoida ja pitää saatavilla kaikki tarvittavat tiedot hyväksytyyn luottamuspalvelun tarjoajan myöntämistä ja vastaanottamista tiedoista; tai

f) i alakohdassa säädetyn velvollisuuden ylläpitää ajan tasalla olevaa toiminnan lopettamissuunnitelmaa.

45 §

Hyväksytyjä varmenteita tarjoavan hyväksytyyn luottamuspalvelun tarjoajan seuraamusmaksu

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä seuraamusmaksun hyväksytyjä varmenteita tarjoavalle hyväksytylle luottamuspalveluntarjoajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö eIDAS-asetuksen 24 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden varmistaa luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön henkilöllisyys ja mahdolliset muut attribuutit, jolle hyväksytyt varmenne myönnetään, 2 kohdan k alakohdassa säädetyn velvollisuuden perustaa varmennetietokanta ja pitää se ajan tasalla, 3 kohdassa säädetyn velvollisuuden kirjata varmenteen sulkeminen varmennetietokantaan ja julkaista varmenteen sulkemistila tai 4 kohdassa säädetyn velvollisuuden antaa tietoa hyväksytyjen varmenteiden voimassaolo- tai sulkemistilasta.

46 §

Hyväksytyjä sähköisiä attribuuttitodistuksia tarjoavan hyväksytyyn luottamuspalvelun tarjoajan seuraamusmaksu

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä seuraamusmaksun hyväksytyjä sähköisiä attribuuttitodistuksia tarjoavalle hyväksytylle luottamuspalveluntarjoajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö eIDAS-asetuksen 24 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden varmistaa sen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön henkilöllisyys ja

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

mahdolliset muut attributit, jolle hyväksyty sähköinen attribuuttitodistus myönnetään tai 4 a kohdassa säädetyn velvollisuuden noudattaa 3 ja 4 kohdassa säädettyjä vaatimuksia hyväksyty sähköisen attribuuttitodistuksen peruuttamisessa.

47 §

Seuraamusmaksun suuruus

Seuraamusmaksun määrääminen ja määrä perustuu kokonaisarviointiin, jossa on otettava huomioon:

- 1) rikkomuksen luonne, laajuus, vakavuus, toistuvuus ja kestoaika;
- 2) seuraamuksella tavoiteltava yleinen etu;
- 3) luottamuspalvelun tarjoajan koko ja liiketoimintamallit;
- 4) luottamuspalvelun tarjoajan toteuttamat toimet rikkomisen aiheuttaman vahingon lieventämiseksi tai korjaamiseksi;
- 5) luottamuspalvelun tarjoajan mahdolliset aiemmat rikkomukset;
- 6) mahdolliset muut kuin 1–5 kohdassa tarkoitetut tapauksen olosuhteisiin vaikuttaneet tekijät.

Seuraamusmaksu on määrältään vähintään 1 000 euroa, jos seuraamusmaksu määrätään luonnolliselle henkilölle, ja muussa tapauksessa vähintään 10 000 euroa. Jos luottamuspalvelun tarjoaja on luonnollinen henkilö, sille määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 5 000 000 euroa. Jos luottamuspalvelun tarjoaja on oikeushenkilö, sille määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään 5 000 000 euroa tai yksi prosentti sen yrityksen maailmanlaajuisesta vuotuisesta liikevaihdosta, johon luottamuspalvelun tarjoaja kuului rikkomisvuotta edeltävänä tilikautena, sen mukaan, kumpi näistä määristä on suurempi.

Liikevaihdolla tarkoitetaan kirjanpitolain (1336/1997) 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettua liikevaihtoa tai vastaavaa liikevaihtoa.

48 §

Seuraamusmaksun määräämättä jättäminen

Seuraamusmaksua ei määrätä, jos:

- 1) veloitteen rikkomista on pidettävä vähäisenä; tai
- 2) seuraamusmaksun määräämistä on pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa. Seuraamusmaksua ei voida määrätä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio.

Seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jolle on määrätty samasta teosta muun lain mukainen hallinnollinen seuraamusmaksu. (Uusi 3 mom.)

Seuraamusmaksua ei voida määrätä valtion viranomaiselle, valtion liikelaitokselle, kunnalliselle viranomaiselle, kuntayhtymälle, hyvinvointialueelle, hyvinvointiyhtymälle, itsenäiselle julkisoikeudelliselle laitokselle, tasavallan presidentin kanslialle eikä Suomen evankelis-luterilaiselle kirkolle ja Suomen ortodoksiselle kirkolle eikä niiden seurakunnille, seurakuntayhtymille ja muille elimille. (Uusi 4 mom.)

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos on kulunut yli viisi vuotta siitä, kun rikkomus tai laiminlyönti on tapahtunut. Jos rikkomus tai laiminlyönti on ollut luonteeltaan jatkuvaa, viiden vuoden määräaika lasketaan siitä, kun rikkomus tai laiminlyönti on päättynyt. (HE:n 3 mom.)

49 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Tämän lain nojalla maksettavaksi määrätyn seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

7 luku

Erinäiset säännökset

50 §

Hallintolain menettelysäännöksistä poikkeaminen

Poiketen siitä, mitä hallintolaissa säädetään, tämän lain 3 ja 5 §:ssä tarkoitettua luonnollisen henkilön ja oikeushenkilön tunnistetietojen myöntämisestä tai peruuttamisesta hakemuksen mukaisesti ei anneta hallintopäätöstä tai oikaisuvaatimusohjetta taikka ilmoitusta valituskiellosta.

Poiketen siitä, mitä hallintolaissa sekä väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 68 §:ssä säädetään, luottamuspalvelun tarjoamisesta eurooppalaiseen digitaalisen identiteetin lompakkoon tai tarjoamisen keskeyttämisestä taikka lopettamisesta palvelun vastaanottajan hakemuksen mukaisesti ei anneta hallintopäätöstä tai oikaisuvaatimusohjetta taikka ilmoitusta valituskiellosta.

51 §

Oikaisuvaatimus

Digi- ja väestötietoviraston sekä Patentti- ja rekisterihallituksen tämän lain nojalla antamiin muihin kuin 50 §:ssä tarkoitettuihin ratkaisuihin saa vaatia oikaisua.

Liikenne- ja viestintäviraston päätökseen, joka koskee 41 §:ssä tarkoitettua Liikenne- ja viestintävirastolle maksettavaa maksua, saa vaatia oikaisua.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen sekä sertifioidun tämän lain taikka eIDAS-asetuksen tai sen nojalla annettujen säännösten nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta.

Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolain 7 a luvussa.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

52 §

Valituskielto ja muutoksenhaku viranomaisen päätökseen

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Muutoksenhaussa uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemista sekä teettämistä tai keskeyttämisen asettamista ja täytäntöönpantavaksi määräämistä koskevaan päätökseen sovelletaan kuitenkin uhkasakkolakia.

Digi- ja väestötietoviraston sekä Patentti- ja rekisterihallituksen 50 §:ssä tarkoitettuihin ratkaisuihin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhausta Patentti- ja rekisterihallituksen oikaisuvaatimuksen johdosta antamaan päätökseen säädetään Patentti- ja rekisterihallituksesta annetussa laissa (578/2013).

Liikenne- ja viestintävirasto voi 38 §:ssä tarkoitettussa valvontapäätöksessään tai 39 §:ssä tarkoitettussa väliaikaisessa päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava ennen kuin se on saanut lainvoiman.

53 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Digi- ja väestötietoviraston on saatettava toimintansa 3, 4, 7–9 §:n sekä 17 §:n 1 momentin, 18 §:n 1 ja 2 momentin ja 23 §:n mukaiseksi viimeistään 24 päivänä joulukuuta 2026.

Patentti- ja rekisterihallituksen on saatettava toimintansa 5 ja 6 §:n mukaiseksi viimeistään 24 päivänä joulukuuta 2026.

Liikenne- ja viestintäviraston on saatettava toimintansa 16 §:n ja 17 §:n 2 momentin mukaiseksi viimeistään 24 päivänä joulukuuta 2026.

Lain 18 §:n 3 momenttia sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2028.

2.

Laki

vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain (617/2009) 30, 32 ja 36 §, 4 a luku sekä 42 c §,

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

sellaisina kuin ne ovat, 30, 32 ja 36 § laissa 1009/2018, 4 a luku laissa 533/2016 ja 42 c § laissa 1188/2019,

muutetaan nimike, 1, 2 ja 7 b §, 17 §:n 2 momentti, 24 §:n 2 momentti, 29 §, 31 §:n 1 momentti, 37, 38, 42 ja 42 a §, 45 §:n 1 momentti sekä 45 a, 46, 47 ja 49 a §,

sellaisina kuin ne ovat, nimike, 1 § ja 24 §:n 2 momentti laissa 533/2016, 2 ja 7 b §, 17 §:n 2 momentti, 29, 37 ja 38 §, 45 §:n 1 momentti, 45 a, 46 sekä 47 § laissa 1009/2018, 31 §:n 1 momentti laissa 1188/2019, 42 § laissa 1009/2018 ja 230/2021, 42 a § laissa 230/2021 sekä 49 a § laissa 1542/2019, sekä

lisätään lakiin uusi 12 e, 21 a ja 46 a § seuraavasti:

Laki

vahvasta sähköisestä tunnistamisesta

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään:

- 1) vahvasta sähköisestä tunnistamisesta;
- 2) tunnistuspalveluiden tarjoamisesta palveluntarjoajille, yleisölle ja toisille tunnistuspalvelun tarjoajille;
- 3) tunnistuspalvelujen vaatimustenmukaisuuden arvioinnista.

Lakia ei sovelleta:

- 1) yhteisön sisäiseen tunnistamiseen käytettävien palveluiden tarjontaan;
- 2) yhteisöön, joka käyttää omaa tunnistusmenetelmäänsä omien asiakkaidensa tunnistamiseen omilla palveluissaan.

Eräistä rajat ylittävän sähköisen asioinnin mahdollistavista palveluista annetussa laissa (/) säädetään sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 910/2014, jäljempänä *eIDAS-asetus*, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EU) 2024/1183 säännösten noudattamisen valvonnasta ja annetaan mainittua asetusta täydentäviä säännöksiä.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *vahvalla sähköisellä tunnistamisella* sellaista henkilön, oikeushenkilön tai oikeushenkilöä edustavan luonnollisen henkilön yksilöimistä ja tunnisteiden aitouden ja oikeellisuuden todentamista sähköistä menetelmää käyttäen, joka täyttää eIDAS-asetuksen 8 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitetun korotetun varmuustason tai mainitun kohdan c alakohdassa tarkoitetun korkean varmuustason vaatimukset;

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

- 2) *tunnistusvälineellä* eIDAS-asetuksen 3 artiklan 2 alakohdassa tarkoitettua sähköisen tunnistamisen menetelmää;
- 3) *tunnistuspalvelun tarjoajalla* tunnistusvälityspalvelun tarjoajaa ja tunnistusvälineen tarjoajaa;
- 4) *tunnistusvälineen tarjoajalla* palveluntarjoajaa, joka tarjoaa tai laskee liikkeelle vahvan sähköisen tunnistamisen tunnistusvälineitä yleisölle sekä tarjoaa tunnistusvälinettä tunnistusvälityspalvelun tarjoajalle välitettäväksi luottamusverkostossa;
- 5) *tunnistusvälityspalvelun tarjoajalla* palveluntarjoajaa, joka välittää vahvan sähköisen tunnistamisen tunnistustapahtumia sähköiseen tunnistukseen luottavalle osapuolelle;
- 6) *tunnistusvälineen haltijalla* luonnollista henkilöä ja oikeushenkilöä, jolle tunnistuspalvelun tarjoaja on sopimukseen perustuen antanut tunnistusvälineen;
- 7) *ensitunnistamisella* tunnistusvälineen hakijan henkilöllisyyden todentamista välineen hankkimisen yhteydessä;
- 8) *varmenteella* sähköistä todistusta, joka todentaa henkilöllisyyden tai todentaa henkilöllisyyden ja liittää luottamuspalvelun todentamistiedot luottamuspalvelun käyttäjään ja jota voidaan käyttää vahvassa sähköisessä tunnistamisessa ja luottamuspalveluissa;
- 9) *varmentajalla* luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tarjoaa varmenteita yleisölle;
- 10) *luottamusverkostolla* Liikenne- ja viestintäviraston ilmoituksen tehneiden tunnistuspalvelun tarjoajien verkostoa;
- 11) *vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksella* Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymää tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008 2 artiklan 13 kohdassa tarkoitettua elintä, joka on akkreditoitu mainitun asetuksen mukaisesti;
- 12) *eurooppalaisella digitaalisen identiteetin lompakolla* eIDAS-asetuksen 3 artiklan 42 alakohdassa tarkoitettua eurooppalaista digitaalisen identiteetin lompakkoa;
- 13) *sähköisen tunnistamisen järjestelmällä* samaa kuin eIDAS-asetuksen 3 artiklan 4 alakohdassa;
- 14) *luottavalla osapuolella* samaa kuin eIDAS-asetuksen 3 artiklan 6 alakohdassa.

7 b §

Tieto passin, henkilökortin tai digitaalisen henkilöllisyystodistuksen voimassaolosta

Tunnistuspalvelun tarjoajalla on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä teknisen rajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti poliisin tietojärjestelmässä oleva tieto ensitunnistamisessa käytettävän passin tai henkilökortin voimassaolosta sekä Digi- ja väestötietoviraston tietojärjestelmässä oleva tieto ensitunnistamisessa käytettävän digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta annetussa laissa (/) tarkoitetun digitaalisen henkilöllisyystodistuksen tiedot sisältävän hyväksytyyn sähköisen attribuuttitodistuksen voimassaolosta.

Tunnistusvälineen tarjoaja on velvollinen varmistamaan 1 momentissa tarkoitettut tiedot ensitunnistamisessa käytettävän asiakirjan voimassaolosta. Tunnistusvälineen tarjoajan on varmistettava, että tunnistusväline ei ole käytettävissä ennen kuin asiakirjan voimassaolo on varmistettu.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

12 e §

Eurooppalaiseen digitaalisen identiteetin lompakkoon perustuvien tunnistustapahtumien välittäminen

Tunnistusvälityspalvelun tarjoajat voivat välittää eurooppalaiseen digitaalisen identiteetin lompakkoon perustuvia tunnistustapahtumia sähköiseen tunnistukseen luottavalle osapuolelle, vaikka lompakkoon tai sen tarjoajaan ei sovelleta tämän lain säännöksiä.

17 §

Tunnistusvälineen hakijana olevan luonnollisen henkilön tunnistaminen

Ensitunnistamisessa, joka perustuu yksinomaan viranomaisen myöntämään henkilöllisyyttä osoittavaan asiakirjaan, hyväksyttäviä asiakirjoja ovat voimassa oleva Euroopan talousalueen jäsenvaltion, Sveitsin tai San Marinon viranomaisen myöntämä passi tai henkilökortti. Tunnistusvälineen tarjoaja voi hyväksyä henkilöllisyyttä osoittavaksi asiakirjaksi myös digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta annetussa laissa tarkoitetun digitaalisen henkilöllisyystodistuksen. Halutessaan tunnistusvälineen tarjoaja voi käyttää henkilöllisyyden varmentamisessa lisäksi muun valtion viranomaisen myöntämää voimassa olevaa passia.

21 a §

Tunnistusvälineen uudelleenaktivointi

Tunnistusvälineen uudelleenaktivoinnissa tulee noudattaa sähköisen tunnistamisen varmuustasoasetuksen liitteen kohdassa 2.2.3 säädettyjä vaatimuksia.

24 §

Tunnistustapahtumaa ja tunnistusvälinettä koskevien tietojen tallentaminen ja käyttö

Tunnistusvälineen tarjoajan on tallennettava tarvittavat tiedot 17 ja 17 a §:ssä tarkoitetusta hakijan ensitunnistamisesta ja siinä käytetystä asiakirjasta tai sähköisestä tunnistamisesta. Jos ensitunnistamiseen käytetään toisen tunnistusvälineen tarjoajan tunnistusvälinettä, ensitunnistustapahtumasta on välitettävä tieto kyseiselle tunnistusvälineen tarjoajalle tunnistustapahtuman yhteydessä.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

29 §

Sähköisen tunnistuspalvelun vaatimustenmukaisuuden arviointi

Tunnistuspalvelun tarjoajan on määräajoin teetettävä palvelulleen 28 §:ssä tarkoitettun arviointielimen arviointi siitä, täyttääkö tunnistuspalvelu tässä laissa säädetyt yhteentoimivuutta, tietoturvaa, tietosuojaa ja muuta luotettavuutta koskevat vaatimukset.

Liikenne- ja viestintäviraston oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä tunnistuspalvelun vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa käytettävistä arviointiperusteista säädetään 42 §:ssä. Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä arviointiperusteeksi 1 momentissa tarkoitettujen säädösten lisäksi Euroopan unionin tai muun kansainvälisen toimielimen antamia säännöksiä tai ohjeita, julkaistuja ja yleisesti tai alueellisesti sovellettuja tietoturvallisuutta koskevia ohjeita ja yleisesti käytettyjä tietoturvallisuusstandardeja tai menettelyjä.

31 §

Tarkastuskertomus

Tunnistuspalvelun tarjoajan on hankittava vaatimustenmukaisuuden arvioinnista tarkastuskertomus, joka toimitetaan Liikenne- ja viestintävirastolle.

37 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen toiminta

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos voi tehtävässään käyttää apunaan organisaation ulkopuolisia henkilöitä. Arviointilaitos vastaa myös apunaan käyttämiensä henkilöiden työstä.

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen tässä laissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä hoitaessaan noudatettavista hyvän hallinnon periaatteista säädetään hallintolaissa (434/2003), viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa, sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003), kielilaissa (423/2003) sekä saamen kielilaissa (1086/2003). Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen ja sen käyttämän tytäryhtiön tai alihankkijan henkilöstöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä hoidettaessa. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle kaikista muutoksista, joilla on vaikutusta hyväksymisen edellytysten täyttymiseen.

38 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen hyväksymisen peruuttaminen

Jos Liikenne- ja viestintävirasto toteaa, että vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos ei täytä sille säädettyjä edellytyksiä tai toimii olennaisesti säännösten vastaisesti, Liikenne- ja viestintäviraston on asetettava sille riittävä määräaika asian korjaamiseksi.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Liikenne- ja viestintävirasto voi peruuttaa arviointilaitoksen hyväksymisen, jos arviointilaitos ei ole korjannut toimintaansa 1 momentin nojalla asetetussa määräajassa ja kyseessä on olennainen rikkomus tai laiminlyönti.

42 §

Liikenne- ja viestintäviraston määräykset

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä:

- 1) tunnistusjärjestelmän 8 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdan mukaisista turvallisuutta ja luotettavuutta koskevista vaatimuksista;
- 2) 10 §:ssä tarkoitettujen ilmoitettavien tietojen sisällöstä ja niiden toimittamisesta Liikenne- ja viestintävirastolle;
- 3) 12 a §:n 3 momentissa tarkoitetuista luottamusverkon teknisten rajapintojen ominaisuuksista;
- 4) siitä, milloin 16 §:ssä tarkoitettu häiriö on merkittävä sekä mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitettujen ilmoituksen sisällöstä, muodosta ja toimittamisesta;
- 5) 24 §:n 2 momentissa tarkoitetuista hakijan ensitunnistamisesta ja siinä käytetystä asiakirjasta tai sähköisestä tunnistamisesta tallennettavista tarvittavista tiedoista;
- 6) 29 §:ssä tarkoitetuista arvioitavan tunnistuspalvelun vaatimustenmukaisuuden arviointiperusteista;
- 7) 33 §:ssä säädettyistä vaatimustenmukaisuuden arviointielimen pätevyysvaatimuksista;
- 8) 35 §:ssä tarkoitettuun hakemukseen sisällytettävistä tiedoista ja niiden toimittamisesta Liikenne- ja viestintävirastolle.

42 a §

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävät

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on valvoa tämän lain noudattamista, jollei tässä laissa muuta säädetä.

Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä on vuosittain kerätä ja tilastoida tietoa vahvan sähköisen tunnistamisen markkinasta sekä tunnistuspalveluiden tarjonnasta, saatavuudesta ja hinnoista. Tunnistuspalvelun tarjoajilta kerättävien tietojen on oltava tarpeellisia sääntelyn vaikutusten seuraamista varten. Tietojen tulee koskea tunnistustapahtumien määriä, tunnistuspalveluiden välisiä hintoja, tunnistuspalveluiden vähittäishintoja tai asiakasmääriä, tunnistuspalveluista saatuja tuloja taikka muita vastaavia seikkoja, jotka ovat tarpeellisia tilastoinnin luotettavuuden kannalta.

Liikenne- ja viestintäviraston ratkaisovaltaan eivät kuulu osapuolten välistä sopimussuhdetta tai korvausvastuuta koskevat asiat.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

45 §

Hallintopakkokeinot

Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä, määräyksiä tai päätöksiä, sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Päätöksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka, että toiminta keskeytetään osaksi tai kokonaan taikka että tekemättä jätetty toimenpide teetetään asianomaisen kustannuksella.

45 a §

Väliaikainen päätös

Jos tätä lakia tai sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä koskeva virhe tai laiminlyönti taikka tietoturvahäiriö vaarantaa välittömästi ja olennaisesti tunnistuspalvelun luotettavuuden, Liikenne- ja viestintävirasto voi viipymättä kieltää tai keskeyttää tunnistusmenetelmän tarjoamisen vahvana sähköisenä tunnistamisena 45 §:ssä säädetystä määräajasta riippumatta.

Liikenne- ja viestintäviraston on ennen väliaikaisia toimia koskevan päätöksen antamista varattava sen kohteena olevalle tilaisuus tulla kuulluksi, paitsi jos kuulemista ei voida toimittaa niin nopeasti kuin asian kiireellisyys välttämättä vaatii.

Väliaikaiset toimet voivat olla voimassa enintään kolme kuukautta. Väliaikaisia toimia koskevaan päätökseen saa hakea muutosta erikseen samalla tavoin kuin 45 §:n 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen.

46 §

Tarkastusoikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus tehdä tunnistuspalvelun tarjoajaa ja sen tarjoamaa palvelua sekä 28 §:ssä tarkoitettua arviointielintä ja sen toimintaa, koskeva tarkastus. Tarkastus voidaan tehdä tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä, määräyksissä ja päätöksissä asetettujen velvoitteiden valvomiseksi. Tarkastukseen sovelletaan hallintolain 39 §:ää.

Liikenne- ja viestintävirasto määrää tarkastajan toimittamaan 1 momentissa tarkoitettua tarkastuksen. Tarkastusta toimittavalla henkilöllä on oikeus tutkia sellaiset tunnistuspalvelun tarjoajan tai sen apunaan käyttämän henkilön laitteet ja ohjelmistot, joilla voi olla merkitystä tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten noudattamisen valvonnassa.

Tunnistuspalvelun tarjoajien ja niiden apunaan käyttämien henkilöiden on tarkastusta varten päästettävä 2 momentissa tarkoitettu tarkastaja muihin kuin pysyväisluonteiseen asumiseen tarkoitettuihin tiloihin.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

46 a § (Uusi)

Liikenne- ja viestintäviraston valvontatehtävien tärkeysjärjestys ja asian tutkimatta jättäminen

Liikenne- ja viestintävirasto voi asettaa tässä laissa säädetty valvontatehtävänsä tärkeysjärjestykseen sen mukaan, mikä merkitys tehtävällä on tässä laissa tai sen nojalla annetuissa säännöksissä tai määräyksissä säädettyjen tai määrättyjen velvollisuuksien noudattamisen kannalta.

Liikenne- ja viestintävirasto voi jättää asian tutkimatta, jos asialla on epäilystä virheestä tai laiminlyönnistä huolimatta vain vähäinen merkitys 1 momentissa tarkoitettujen velvollisuuksien noudattamisen kannalta. Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä päätös tutkimatta jättämisestä heti, kun se on mahdollista.

47 §

Liikenne- ja viestintävirastolle maksettavat maksut

Tunnistuspalvelun tarjoajan tai yhteenliittymän on suoritettava Liikenne- ja viestintävirastolle vuosittain yhteensä 17 000 euron valvontamaksu kaikkien tarjoamiensa tunnistuspalveluiden valvonnasta.

Edellä 34 §:n mukaisesti hyväksytyt vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen on suoritettava Liikenne- ja viestintävirastolle vuosittain 18 000 euron valvontamaksu.

Valvontamaksu on suoritettava täysimääräisesti myös toiminnan ensimmäisenä vuotena, vaikka toiminta aloitettaisiin kesken vuotta. Valvontamaksua ei palauteta, vaikka palveluntarjoaja lopettaisi toimintansa kesken vuotta.

Valvontamaksun määrää maksettavaksi Liikenne- ja viestintävirasto ja se on suoraan ulosottokelpoinen. Muutoksenhausta maksun määräämistä koskevaan päätökseen säädetään 49 §:ssä.

Valvontamaksun perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa. Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle määrälle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä säädetyn korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta viranomaisen voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Edellä 10 §:ssä tarkoitettun ilmoituksen ja 35 §:ssä tarkoitettun hakemuksen käsittelystä sekä 46 §:n 1 momentissa tarkoitettua tarkastuksesta perittävistä maksusta säädetään valtion maksuperustelaisissa.

49 a §

Muutoksenhaku vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen päätökseen

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua Liikenne- ja viestintävirastolta. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaisissa.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 7 b § ja 17 §:n 2 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2027.

3.

Laki

digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään Suomen kansalaisen ja Suomessa oleskelevan ulkomaalaisen henkilöllisyyden tai vahvistettujen tietojen osoittamiseen käytettävästä digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *vahvistetuilla tiedoilla* viranomaisen sähköisesti varmentamia passilain (671/2006) 29 §:ssä tarkoitettuun passirekisteriin tai henkilökorttilain (663/2016) 31 §:ssä tarkoitettuun henkilökorttirekisteriin sisältyviä henkilötietoja sekä tämän lain 4 §:ssä säädettyjä muita viranomaisen sähköisesti varmentamia henkilötietoja;

2) *eIDAS-asetuksella* sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 910/2014, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EU) 2024/1183;

3) *luottavalla osapuolella* eIDAS-asetuksen 3 artiklan 6 alakohdassa tarkoitettua luottavaa osapuolta;

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

4) *käyttäjällä* luonnollista henkilöä, jolle Digi- ja väestötietovirasto on tarjonnut tässä laissa tarkoitettun hyväksytyin sähköisen attribuuttitodistuksen;

5) *teknisellä laitteella* eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon käyttäjän mobiilipäätelaitetta tai muuta vastaavaa laitetta, jossa lompakko on otettu käyttöön;

6) *eurooppalaisella digitaalisen identiteetin lompakolla* eIDAS-asetuksen 3 artiklan 42 alakohdassa tarkoitettua eurooppalaista digitaalisen identiteetin lompakkoa;

7) *hyväksytyllä sähköisellä attribuuttitodistuksella* eIDAS-asetuksen 3 artiklan 45 alakohdassa tarkoitettua hyväksytyä sähköistä attribuuttitodistusta;

8) *hyväksytyllä luottamuspalvelun tarjoajalla* eIDAS-asetuksen 3 artiklan 20 alakohdassa tarkoitettua hyväksytyä luottamuspalvelun tarjoajaa;

9) *digitaalisen henkilöllisyystodistuksen perusteena olevalla asiakirjalla* passilain 3, 3 c ja 4 §:ssä tarkoitettu passia sekä henkilökorttilain 2 §:n 1 momentissa, 14 §:ssä, 15 a §:ssä ja 17 §:n 3 momentissa tarkoitettua henkilökorttia;

10) *ikätodisteella* vahvistetuista tiedoista johdettua attribuuttitodistusta tai vastaavaa todistusta, jolla käyttäjä voi vahvistaa luottavalle osapuolelle kuulumisensa tiettyyn ikäryhmään.

3 §

Digitaalinen henkilöllisyystodistus

Digitaalisella henkilöllisyystodistuksella käyttäjä voi osoittaa henkilöllisyytensä tai vahvistettuja tietojaan vastaavalla tavalla kuin sen perusteena olevalla passilla tai henkilökortilla. Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen voi saada hyväksyttynä sähköisenä attribuuttitodistuksena käyttäjän eurooppalaiseen digitaalisen identiteetin lompakkoon.

Digitaalinen henkilöllisyystodistus ei ole matkustusasiakirja.

4 §

Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen sisältämät tiedot

Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen tietojen tulee vastata poliisin passirekisteriin tai henkilökorttirekisteriin talletettuja tietoja.

Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen tietoja ovat seuraavat:

- 1) sukunimi;
- 2) etunimet;
- 3) voimassa olevaan suomalaiseen passiin tai henkilökorttiin merkitty sukupuoli;
- 4) syntymäaika;
- 5) henkilötunnus;
- 6) tieto Suomen kansalaisuudesta;
- 7) voimassa olevan suomalaisen passin tai henkilökortin myöntänyt viranomainen;
- 8) voimassa olevan suomalaisen passin tai henkilökortin myöntämispäivä, viimeinen voimassaolopäivä ja numero;
- 9) passi- tai henkilökorttirekisteriin talletettu kasvokuva.

Edellä 2 momentissa tarkoitettujen tietojen perusteella tarjottu hyväksyty sähköinen attribuuttitodistus voi sisältää myös ikätodisteen.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Hyväksytyn sähköisen attribuuttitodistuksen muista tiedoista säädetään eIDAS-asetuksen liitteessä V.

5 §

Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen käyttöön saamisen edellytykset

Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen voi saada käyttöön Suomen kansalainen sekä Suomessa oleskeleva ulkomaalainen. Henkilöllä on oltava voimassa oleva digitaalisen henkilöllisyystodistuksen perusteena oleva asiakirja sekä käyttöön otettu eurooppalainen digitaalisen identiteetin lompakko.

Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen käyttöön saamisen edellytyksenä on, että Digi- ja väestötietovirasto on etälukenut henkilön digitaalisen henkilöllisyyden perusteena olevan asiakirjan teknisen osan tiedot ja ne vastaavat henkilön eurooppalaisessa digitaalisen identiteetin lompakossa olevia luonnollisen henkilön tunnistetietoja.

6 §

Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen voimassaolo

Digitaalinen henkilöllisyystodistus voi olla voimassa yhtä kauan kuin digitaalisen henkilöllisyyden perusteena oleva asiakirja on voimassa.

Jos digitaalisen henkilöllisyystodistuksen perusteena oleva asiakirja peruutetaan sillä perusteella, että asiakirjan haltija on ilmoittanut sen kadonneeksi tai anastetuksi, jatkuu oikeus digitaaliseen henkilöllisyystodistukseen 30 vuorokautta sen perusteena olevan asiakirjan peruuttamisen jälkeen, jollei 12 §:stä muuta johdu.

Digitaalinen henkilöllisyystodistus voi olla hyväksyttynä sähköisenä attribuuttitodistuksena käytössä samanaikaisesti kahdella erillisellä teknisellä laitteella.

Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen hyväksytyn sähköisen attribuuttitodistuksen voimassaoloajasta päättää Digi- ja väestötietovirasto.

7 §

Toimivaltaiset viranomaiset, viranomaisen tehtävät ja tietojen käsittely

Myöntäessään digitaalisen henkilöllisyystodistuksen perusteena olevan asiakirjan, poliisi tai muu toimivaltainen viranomainen myöntää samalla oikeuden saada käyttöön digitaalinen henkilöllisyystodistus.

Poliisi luovuttaa 4 §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot Digi- ja väestötietovirastolle hyväksytyn sähköisen attribuuttitodistuksen tarjoamista varten. Ennen tietojen luovuttamista poliisin tulee varmistaa tietojen oikeellisuus.

Digi- ja väestötietoviraston tulee tarjota hyväksytty sähköinen attribuuttitodistus noudattaen eIDAS-asetusta. Lisäksi Digi- ja väestötietoviraston tulee tarjota hyväksytyn sähköisen attribuuttitodistuksen tietojen aitouden ja eheyden varmistamiseen tarpeelliset varmenteet ja leimata tiedot hyväksytyllä sähköisellä leimalla.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Digi- ja väestötietoviraston tulee käsitellä poliisin luovuttamia 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuja tietoja Suomessa.

8 §

Rekisteri digitaalisista henkilöllisyystodistuksista

Tässä laissa säädettyjen tehtävien suorittamiseksi poliisi pitää rekisteriä digitaalisista henkilöllisyystodistuksista. Rekisteri sisältää 4 §:n 2 momentissa tarkoitettut tiedot niiden henkilöiden osalta, jotka ovat ottaneet digitaalisen henkilöllisyystodistuksen käyttöön. Lisäksi rekisteri sisältää tiedot digitaalisista henkilöllisyystodistuksista ja niiden käsittelystä poliisissa.

Rekisterin tietojen käytöstä säädetään henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (616/2019) 11–15 §:ssä. Rekisterin tietojen luovuttamisesta ja poistamisesta säädetään mainitun lain 4 luvussa ja 38 §:ssä.

9 §

Rekisteri hyväksytyistä sähköisistä attribuuttitodistuksista

Digi- ja väestötietovirasto pitää tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi rekisteriä digitaalisen henkilöllisyystodistuksen hyväksytyistä sähköisistä attribuuttitodistuksista ja eurooppalaisista digitaalisen identiteetin lompakoista, joihin hyväksyty sähköinen attribuuttitodistus on otettu käyttöön.

10 §

Poliisin toimivalta peruuttaa oikeus digitaaliseen henkilöllisyystodistukseen

Poliisi peruuttaa 7 §:n 1 momentissa tarkoitettun oikeuden digitaaliseen henkilöllisyystodistukseen, jos digitaalista henkilöllisyystodistusta käyttää joku muu kuin sen käyttäjä, tai sen käytön turvallisuus on muutoin vakavasti vaarantunut.

Poliisin on ilmoitettava 1 momentin nojalla tehdystä peruuttamisesta Digi- ja väestötietovirastolle viipymättä.

Peruutettua oikeutta digitaaliseen henkilöllisyystodistukseen ei voi saattaa uudelleen voimaan.

11 §

Hyväksytyin sähköisen attribuuttitodistuksen peruuttaminen

Digi- ja väestötietovirasto peruuttaa hyväksytyin sähköisen attribuuttitodistuksen, jos sitä käyttää joku muu kuin sen käyttäjä.

Digi- ja väestötietovirasto peruuttaa hyväksytyin sähköisen attribuuttitodistuksen, jos poliisi on peruuttanut 10 §:n 1 momentin nojalla oikeuden digitaaliseen henkilöllisyystodistukseen.

Digi- ja väestötietovirasto peruuttaa hyväksytyin sähköisen attribuuttitodistuksen, jos siinä on ilmeinen virheellisyys. Digi- ja väestötietoviraston tulee tarjota käyttäjälle viipymättä uusi

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

hyväksyty sähköinen attribuuttitodistus ilmeisen virheellisuuden johdosta tehdyn peruuttamisen jälkeen.

Peruutettua hyväksyttyä sähköistä attribuuttitodistusta ei voi saattaa uudelleen voimaan.

12 §

Raukeaminen

Digitaalinen henkilöllisyystodistus ja siihen liittyvät hyväksytyt sähköiset attribuuttitodistukset raukeavat ilman erillistä päätöstä, kun:

1) henkilölle luovutetaan uusi digitaalisen henkilöllisyystodistuksen perusteena oleva asiakirja, jota on käytetty 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuun tietojen etälukemiseen;

2) digitaalisen henkilöllisyystodistuksen perusteena oleva asiakirja peruutetaan muusta kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettusta syystä;

3) digitaalisen henkilöllisyystodistuksen ja eurooppalaiseen digitaalisen identiteetin lompakkoon myönnetty luonnollisen henkilön tunnistetiedot eivät vastaa toisiaan;

4) käyttäjä peruuttaa eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon voimassaolon.

Digi- ja väestötietoviraston on muissa kuin 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa viipymättä annettava käyttäjälle tieto hyväksytyin sähköisen attribuuttitodistuksen raukeamisesta.

13 §

Hallintolain menettelysäännöksistä poikkeaminen

Poiketen siitä, mitä hallintolaissa (434/2003) säädetään, tämän lain 7 §:n 1 momentissa tarkoitettu oikeuden myöntämisestä digitaaliseen henkilöllisyystodistukseen ei anneta hallintopäätöstä tai valitusosoitusta taikka ilmoitusta valituskiellosta.

Poiketen siitä, mitä hallintolaissa säädetään, tämän lain 11 §:n 2 momentin nojalla tehdystä hyväksytyin sähköisen attribuuttitodistuksen peruuttamisesta ei anneta hallintopäätöstä tai valitusosoitusta taikka ilmoitusta valituskiellosta.

14 §

Valituskielto ja muutoksenhaku

Edellä 12 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa, joissa kyse on digitaalisen henkilöllisyystodistuksen ja siihen liittyvien hyväksytyjen sähköisten attribuuttitodistusten raukeamisesta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Edellä 13 §:ssä tarkoitettuihin ratkaisuihin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

15 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Viranomaisten on saatettava toimintansa tämän lain mukaiseksi viimeistään 24 päivänä joulukuuta 2026.

4.

Laki

digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetun lain 3 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetun lain (306/2019) 3 §:n 1 momentin 4 kohta ja 6 §:n 2 momentti seuraavasti:

3 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan:

4) vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetun lain (617/2009) 12 §:ssä tarkoitettuun rekisteriin merkittyjen tunnistuspalvelun tarjoajien tunnistuspalveluihin sekä hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 3 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitetun verkkomaksamisen kokoamis- ja hallinointipalvelun kautta käytettäviin digitaalisten palvelujen osiin, joilla voidaan hoitaa maksutoimeksiantoja;

6 §

Palvelun käyttäjän sähköinen tunnistaminen

Jos digitaalisesta palvelusta on mahdollista saada salassa pidettäviä tietosisältöjä nähtäväksi ja käytettäväksi, palvelun käyttäjä on tunnistettava hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 3 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettua luonnollisen henkilön

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

tunnistuspalvelua, vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetun lain 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista, eräistä rajat ylittävän sähköisen asioinnin mahdollistavista palveluista annetun lain (/) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua eurooppalaista digitaalisen identiteetin lompakkoa tai painavasta perustellusta syystä muuta vastaavaa tietoturvallista tunnistuspalvelua käyttämällä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

5.

Laki

hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) 3 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohta sekä 2 momentti, sellaisena kuin niistä on 3 §:n 2 momentti laissa 1314/2019, seuraavasti:

3 §

Tukipalvelut

Yhteisiä sähköisen asioinnin tukipalveluja ovat:

4) luonnollisen henkilön tunnistuspalvelu, joka tunnistaa julkisen hallinnon sähköisiä palveluja käyttävän luonnollisen henkilön vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa (617/2009) tarkoitetun tunnistuspalvelun tarjoajan palvelua käyttäen, hallinnoi tunnistustapahtumaa sekä luovuttaa väestötietojärjestelmästä henkilön yksilöintiä koskevat tiedot käyttäjäorganisaatiolle;

5) sellaiset tunnistuspalvelut ja tunnistamisen kokoamis- ja hallinnointipalvelut, joissa voidaan käyttää muitakin tunnistusmenetelmää kuin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista;

Luonnollisen henkilön tunnistuspalvelussa henkilö voidaan tunnistaa myös sellaisella tunnistusmenetelmällä, joka sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 910/2014, sellaisena kuin se on viimeksi

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

muutettuna asetuksella (EU) 2024/1183, 5 f artiklan tai 6 artiklan mukaan kuuluu vastavuoroisesti tunnustettaviin sähköisen tunnistamisen menetelmiin. Tällöin luonnollisen henkilön tunnistuspalvelusta voidaan luovuttaa käyttäjäorganisaatiolle myös sellaisia henkilön yksilöiviä tietoja, jotka tunnistustapahtuman yhteydessä välitetään toisesta jäsenvaltiosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

6.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

~~muutetaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 2 momentin 63 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1379/2025, ja~~

~~lisätään sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) 1 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 416/2025, 860/2025, 979/2025, 1080/2025, 1149/2025, 1379/2025, 18/2026, 438/2026, 443/2026, 447/2026, / , / , / ja / , uusi 64 a kohta seuraavasti:~~

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään seuraavien rangaistusluonteisten hallinnollisten seuraamusten täytäntöönpanosta:

~~63) eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain (1377/2025) 4 luvussa tarkoitetut seuraamusmaksut;~~

~~64 a) eräistä rajat ylittävän sähköisen asioinnin mahdollistavista palveluista annetun lain (/) 42–46 §:ssä tarkoitettu seuraamusmaksu;~~

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

7.

Laki

väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) 2 §:n 2 momentin 2 kohta, 28 §:n 1 momentti, 43 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohta, 62 §, 63 §:n 2 momentin 1 kohta, 66 §:n 2 ja 3 momentti ja 67 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 2 momentin 2 kohta, 28 §:n 1 momentti ja 66 §:n 2 ja 3 momentti laissa 55/2019, 43 §:n 2 momentin 1 kohta, 63 §:n 2 momentin 1 kohta ja 67 §:n 1 momentti laissa 1175/2019, 43 §:n 2 momentin 2 kohta laissa 538/2016 ja 62 § laeissa 538/2016 ja 1175/2019, seuraavasti:

2 §

Lain soveltamisala

Jollei tässä laissa toisin säädetä, sovelletaan:

2) varmennettuun sähköiseen asiointiin ja tässä laissa tarkoitetun varmennerekisterin tietojen käsittelyyn vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annettua lakia (617/2009).

28 §

Tietojen luovuttamisen yleiset edellytykset

Väestötietojärjestelmän tietoja voidaan luovuttaa vain, jos tässä laissa säädetty edellytykset tietojen luovuttamiselle ovat olemassa. Väestötietojärjestelmästä luovutettavan tiedon tulee olla tarpeellinen siihen käyttötarkoitukseen, johon se luovutetaan. Luovutettaessa erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja on varmistettava, että vastaanottajalla on tietosuojasetuksen tai tietosuojalain (1050/2018) mukainen oikeus käsitellä tietoja.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

43 §

Tunnuksen luovuttaminen

Väestötietojärjestelmään talletettu sähköinen asiointitunnus voidaan luovuttaa vain, jos:

1) tunnusta käytetään kansalaisvarmenteen tai muun Digi- ja väestötietoviraston luonnolliselle henkilölle myöntämän varmenteen tai Digi- ja väestötietoviraston eräistä rajat ylittävän sähköisen asioinnin mahdollistavista palveluista annetun lain (/) nojalla myöntämien luonnollisen henkilön tunnistetietojen käyttöön perustuvan palvelun tai suoritteen tuottamisen yhteydessä varmenteen haltijan tai luonnollisen henkilön tunnistetietojen haltijan yksilöivänä tunnistetietona; tai

2) muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu Suomeen sijoittunut varmentaja käyttää tunnusta vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa tarkoitetussa tai vastaavassa tunnistamistarkoitukseen käytettävässä varmenteessa varmenteen haltijan yksilöivänä tunnistetietona.

62 §

Varmennetussa sähköisessä asiointinnissa käytettävien varmenteiden tiedot

Kansalaisvarmenteeseen ja muuhun Digi- ja väestötietoviraston luonnolliselle henkilölle myöntämään varmenteeseen sisältyvistä tiedoista säädetään vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa sekä sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa. Kansalaisvarmenteessa on varmenteen haltijan yksilöivänä tunnistetietona sähköinen asiointitunnus. Muussa Digi- ja väestötietoviraston luonnolliselle henkilölle myöntämässä varmenteessa on varmenteen haltijan yksilöivänä tunnistetietona sähköinen asiointitunnus tai muu sellainen henkilön yksilöivä tunnistetieto, joka ei sisällä henkilöön liittyviä tietoja. Kansalaisvarmenteeseen ja muuhun Digi- ja väestötietoviraston luonnolliselle henkilölle myöntämään varmenteeseen voi sisältyä myös muita varmenteen käytössä tarvittavia välttämättömiä teknisiä tietoja. Digi- ja väestötietovirasto päättää näistä tiedoista.

Sähköinen asiointitunnus voi sisältyä myös vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa tarkoitettuun muuhun luonnollisen henkilön varmenteeseen varmenteen haltijan yksilöivänä tunnistetietona.

63 §

Tekninen tunnistetieto ja sähköinen asiointitunnus sekä niiden antaminen

Digi- ja väestötietovirasto muuttaa teknisen tunnistetiedon yksilölliseksi sähköiseksi asiointitunnukseksi, kun:

1) henkilölle myönnetään ensimmäisen kerran kansalaisvarmenne tai muu Digi- ja väestötietoviraston luonnolliselle henkilölle myöntämä varmenne taikka Digi- ja

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

väestötietoviraston eräistä rajat ylittävän sähköisen asioinnin mahdollistavista palveluista annetun lain nojalla myöntämät luonnollisen henkilön tunnistetiedot; tai

66 §

Kansalaisvarmenteen hakeminen ja myöntäminen

Henkilökorttiin sisältyvän kansalaisvarmenteen hakemiseen sovelletaan henkilökorttilakia. Muuhun viranomaisen asiakirjaan tai tekniseen alustaan sisältyvän kansalaisvarmenteen hakemiseen sovelletaan tämän lain 67 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyä menettelyä, tietosuoja-asetuksessa ja tietosuojalaissa säädettyjä henkilötietojen käsittelyä koskevia vaatimuksia sekä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa säädettyjä varmenteen myöntämistä koskevia vaatimuksia.

Hakemuksen vastaanottajan on noudatettava tietosuoja-asetuksessa ja tietosuojalaissa säädettyjä henkilötietojen käsittelyä koskevia vaatimuksia sekä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa ja sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetussa EU:n asetuksessa säädettyjä varmenteen myöntämistä koskevia vaatimuksia.

67 §

Muun varmenteen hakeminen ja myöntäminen

Digi- ja väestötietoviraston tuottama muu luonnollisen henkilön varmenne kuin kansalaisvarmenne voidaan myöntää vain Suomen kansalaiselle sekä kotikuntalain mukaisesti Suomessa vakinaisesti asuvalle ulkomaalaiselle, jonka tiedot on talletettu väestötietojärjestelmään ja jonka henkilöllisyys on voitu luotettavasti todeta. Digi- ja väestötietoviraston tuottama muu luonnollisen henkilön varmenne kuin kansalaisvarmenne voidaan erityisestä ja perustellusta syystä myöntää myös henkilölle, jonka henkilöllisyys on voitu luotettavasti todeta, mutta joka ei täytä muita edellä tarkoitettuja varmenteen myöntämisen edellytyksiä. Tällainen varmenne voi hakijan pyynnöstä sisältyä sähköisessä asioinnissa käytettävään viranomaisen, yrityksen tai yhteisön myöntämään asiakirjaan, korttiin tai tekniseen alustaan. Digi- ja väestötietovirasto voi sopia asiakirjan tai teknisen alustan myöntävän viranomaisen, yrityksen tai yhteisön kanssa, että varmennetta koskeva hakemus voidaan jättää tälle henkilökohtaisesti Digi- ja väestötietovirastolle edelleen toimitettavaksi. Digi- ja väestötietoviraston on tällöin varmistettava, että hakemuksen vastaanottaja noudattaa tietosuoja-asetuksen ja tietosuojalain henkilötietojen käsittelyä koskevia säännöksiä sekä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetun lain ja sähköisestä tunnistamisesta ja luottamuspalveluista annetun EU:n asetuksen varmenteen myöntämistä koskevia säännöksiä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

8.

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain 8 ja 65 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain (703/2023) 8 §:n 2 momentti ja 65 §:n 3 momentti, sellaisena kuin niistä on 65 §:n 3 momentti laissa 764/2025, seuraavasti:

8 §

Asiakastietojen käsittelyyn osallistuvien tunnistaminen

Palvelunantajan, apteekin, Kansaneläkelaitoksen sekä tietojärjestelmäpalvelun tuottajan ja tietojärjestelmän valmistajan ja välittäjän on tarkistettava asiakastietoja käsittelevien henkilöiden sekä tietoteknisten laitteiden tunnistamisessa käytettävien tunnistusvälineiden voimassaolo noudattaen vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetun lain (617/2009), jäljempänä *tunnistuslaki*, 25 §:n 4–6 momenttia.

65 §

Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut

Digi- ja väestötietovirasto toimii sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden ja muun henkilöstön, palvelunantajien sekä näiden palvelujen antamiseen osallistuvien organisaatioiden, niiden henkilöstön ja tietoteknisten laitteiden tunnistuslaissa tarkoitettuna varmentajana. Digi- ja väestötietovirastolla on oikeus saada tämän tehtävänsä hoitamiseksi Lupa- ja valvontavirastolta sen ylläpitämästä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskusrekisteristä varmenteen myöntämiseen ja peruuttamiseen, varmenteeseen, varmenteen tekniseen alustaan ja varmenteen toimittamiseen tarvittavat tiedot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

9.

Laki

rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 3 luvun 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain (444/2017) 3 luvun 11 §:n 3 kohta seuraavasti:

3 luku

Asiakkaan tunteminen

11 §

Etätunnistamiseen liittyvä tehostettu tuntemisvelvollisuus

Jos asiakas ei ole läsnä tunnistettaessa ja henkilöllisyyttä todennettaessa (*etätunnistaminen*), ilmoitusvelvollisen tulee rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskin vähentämiseksi:

3) todentaa asiakkaan henkilöllisyys vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa (617/2009) tarkoitetulla tunnistusvälineellä tai sähköisen allekirjoituksen hyväksytyllä varmenteella, josta säädetään sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 910/2014, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EU) 2024/1183, 28 artiklassa, taikka muun sähköisen tunnistamistekniikan avulla, joka on tietoturvallinen ja todisteellinen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

10.

Laki

maakaaren 9 a luvun 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maakaaren (540/1995) 9 a luvun 1 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 536/2016, seuraavasti:

9 a luku

Sähköiset asiointijärjestelmät ja niiden käyttäminen

1 §

Asiointijärjestelmän käyttö ja sähköinen tunnistaminen asiointijärjestelmässä

Sähköisten asiakirjojen laatiminen ja hyväksyminen asiointijärjestelmässä sekä asiointijärjestelmän muu käyttö edellyttävät, että käyttäjä tunnistetaan luotettavasti vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa (617/2009) tarkoitetulla vahvan sähköisen tunnistuspalvelun tarjoajan tarjoamalla tunnistamismenetelmällä tai sähköisen allekirjoituksen hyväksytyllä varmenteella, josta säädetään sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 910/2014, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EU) 2024/1183, 28 artiklassa, taikka muulla sellaisella tunnistautumistekniikalla, joka on tietoturvallinen ja todisteellinen.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

11.

Laki

kansalaisaloitelain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kansalaisaloitelain(12/2012) 7 §:n 1 momentin 1 kohta, sellaisena kuin se on laissa 1276/2019, seuraavasti:

7 §

Sähköisen menettelyn tekniset vaatimukset

Kerätessä kannatusilmoituksia sähköisesti tietoverkossa on käytettävä Liikenne- ja viestintäviraston hyväksymää tietojärjestelmää. Hyväksynnän edellytyksenä on, että:

1) kannatusilmoitusten keräyksessä käytetään vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa (617/2009) tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

12.

Laki

**hyvinvointialueilla ja kunnissa toimitettavissa neuvoa-antavissa kansanäänestyksissä
noudatettavasta menettelystä annetun lain 4 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan hyvinvointialueilla ja kunnissa toimitettavissa neuvoa-antavissa kansanäänestyksissä noudatettavasta menettelystä annetun lain (656/1990) 4 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 652/2021, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

4 §

Kansanäänestysaloitteen tekeminen

Kerättäessä kannatusilmoituksia sähköisesti tietoverkossa on käytettävä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa (617/2009) tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

13.

Laki

sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021–2027 annetun lain 15 ja 26 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021–2027 annetun lain (1125/2021) 15 §:n 4 momentti ja 26 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1293/2022, seuraavasti:

15 §

Avustuksen hakeminen

Hakemuksen allekirjoitukseen sovelletaan, mitä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa (617/2009) säädetään henkilön yksilöimisestä ja tunnistamisesta. Jos hakemus on tehty hallintoviranomaisen hyväksymälle lomakkeelle, hakemus on allekirjoitettava.

26 §

Sisäasioiden rahastojen ohjelman asiointi- ja käsittelyjärjestelmä ja tietojen käsittely

Tietojärjestelmän jokaisen käyttäjän on tunnistauduttava vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetun lain 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun vahvan sähköisen tunnistamisen avulla.

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

14.

Laki

henkilökorttilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilökorttilain (663/2016) 11 §:n 4 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 1 a § seuraavasti:

1 a §

Digitaalinen henkilöllisyystodistus

Jäljempänä 2 §:n 1 momentissa, 14 ja 15 a §:ssä sekä 17 §:n 3 momentissa tarkoitettuun henkilökorttiin sisältyy oikeus saada käyttöön digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta annetussa laissa (/) tarkoitettu digitaalinen henkilöllisyystodistus.

11 §

Hakijan tunnistaminen ja henkilöllisyyden todentaminen

Sähköinen asiointi edellyttää vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa (617/2009) tarkoitettua tunnistusvälinettä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Oikeus saada käyttöön digitaalinen henkilöllisyystodistus sisältyy ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyihin 1 a §:ssä tarkoitettuihin henkilökortteihin.

15.

Laki

puoluelain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan puoluelain (10/1969) 3 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 904/2020,
seuraavasti:

3 §

Rekisteröintihakemus

Yhdistys voi laatia rekisteröintihakemuksen oikeusministeriön ylläpitämässä verkkopalvelussa, jossa käytetään vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa (617/2009) tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista, tai muulla tavalla kirjallisesti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

16.

Laki

alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun lain 52 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun lain (757/2021) 52 § seuraavasti:

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

52 §

Vahva sähköinen tunnistaminen Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman tietojärjestelmää käytettäessä

Edellä 50 §:ssä tarkoitetun tietojärjestelmän jokaisen käyttäjän on tunnistauduttava vahvan sähköisen tunnistamisen avulla. Vahvasta sähköisestä tunnistamisesta säädetään vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa (617/2009). Jäljempänä 54 §:n 2 momentissa tarkoitettuja julkisia tietoja saa kuitenkin tarkastella ilman vahvaa sähköistä tunnistamista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

17.

Laki

passilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan passilain (671/2006) 6 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 966/2014, sekä *lisätään* lakiin uusi 3 d § seuraavasti:

3 d §

Digitaalinen henkilöllisyystodistus

Edellä 3 ja 3 c §:ssä sekä 4 §:ssä tarkoitettuun passiin sisältyy oikeus saada käyttöön digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta annetussa laissa (/) tarkoitettu digitaalinen henkilöllisyystodistus.

6 §

Passin hakeminen

Hakemukseen on liitettävä hakijan kasvokuva, josta hakija on hyvin tunnistettavissa. Hakijan on esitettävä tunnistamisasiakirjana voimassa oleva henkilöllisyyttä osoittava asiakirja. Jos hakijalla ei ole esittää tunnistamisasiakirjaa, passin myöntävä viranomaisen suorittaa

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

tunnistamisen. Sähköinen asiointi edellyttää vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa (617/2009) tarkoitettua tunnistusvälinettä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Oikeus saada käyttöön digitaalinen henkilöllisyystodistus sisältyy myös ennen tämän lain voimaantuloa myönnettyihin 3 d §:ssä tarkoitettuihin passeihin.

18.

Laki

maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023–2027 annetun lain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023–2027 annetun lain (1325/2022) 31 §:n 1 momentti seuraavasti:

31 §

Tuen hakeminen

Tukea haetaan sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa ruokahallinnon tietovarannosta annetussa laissa (560/2021) tarkoitettua ruokahallinnon tietovarantoa. Hakija tunnistetaan vahvalla sähköisellä tunnistamisella vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetun lain (617/2009) mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

19.

Laki

tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain 10 ja 12 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain (1334/2022) 10 §:n 1 momentin 3 ja 5 kohta sekä 12 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 10 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 308/2026, seuraavasti:

10 § (Uusi)

Kunta

Kunta tekee päätöksen:

3) kansallisten tukien lain 6 §:ssä tarkoitetun tuen myöntämisestä, jollei toimivalta kuulu tämän lain 6 §:n 2 momentin mukaan Ruokavirastolle tai 7 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan elinvoimakeskukselle taikka 9 §:n 1 momentin mukaan Ahvenanmaan valtionvirastolle;

5) eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5–8 §:n mukaisen korvauksen myöntämisestä, jollei toimivalta kuulu tämän lain 6 §:n 2 momentin mukaan Ruokavirastolle tai 7 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan elinvoimakeskukselle;

12 §

Tuen hakeminen

Tukea koskeva hakemus tehdään sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa ruokahallinnon tietovarannosta annetussa laissa (560/2021) tarkoitettua ruokahallinnon tietovarantoa. Hakija tai hakijat tunnistetaan vahvalla sähköisellä tunnistamisella vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetun lain (617/2009) mukaisesti. Mitä tässä laissa säädetään tukea koskevasta hakemuksesta, koskee myös tukea koskevaa ilmoitusta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

20.

Laki

Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain 32 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain (1048/2016) 32 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 3/2023, seuraavasti:

32 §

Haltijan oikeus käyttää kalastuskiintiörekisterin tietoja

Tietojen selaaminen ja siirtojen toteuttaminen sähköisessä palvelussa edellyttää vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetun lain (617/2009) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

21.

Laki

henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain 41 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (616/2019) 41 §:n 2 momentti seuraavasti:

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

41 §

Rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttaminen

Rekisteröidyn on tarkastusoikeutta käyttäessään esitettävä tätä tarkoittava pyyntö henkilökohtaisesti rekisterinpitäjälle tai 1 momentissa tarkoitettulle muulle poliisiyksikölle ja todistettava henkilöllisyytensä. Pyyntö voidaan esittää myös käyttämällä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa (617/2009) tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista, jos tällainen palvelu on käytössä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

22.

Laki

henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä Tullissa annetun lain (650/2019) 35 §:n 2 momentti seuraavasti:

35 §

Rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttaminen

Rekisteröidyn on tarkastusoikeutta käyttäessään esitettävä tätä tarkoittava pyyntö henkilökohtaisesti rekisterinpitäjälle tai 1 momentissa tarkoitettulle Tullin toimintayksikölle ja todistettava henkilöllisyytensä. Pyyntö voidaan esittää myös käyttämällä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa (617/2009) tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista, jos tällainen palvelu on käytössä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

23.

Laki

maatalouden rakennetuista annetun lain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 29 §:n 1 momentti, sellaisena
kuin se on laissa 1328/2022, seuraavasti:

29 §

Tuen hakeminen

Tukea haetaan sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa ruokahallinnon tietovarannosta
annetussa laissa (560/2021) tarkoitettua ruokahallinnon tietovarantoa. Hakija tunnistetaan
vahvalla sähköisellä tunnistamisella vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetun lain (617/
2009) mukaisesti.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

24.

Laki

henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain 50 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa annetun lain (639/2019) 50 §:n 2
momentti seuraavasti:

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

50 §

Rekisteröidyn tarkastusoikeuden toteuttaminen

Rekisteröidyn on tarkastusoikeutta käyttäessään esitettävä tätä tarkoittava pyyntö henkilökohtaisesti rekisterinpitäjälle tai 1 momentissa tarkoitettulle muulle viranomaiselle ja todistettava henkilöllisyytensä. Pyyntö voidaan esittää myös käyttämällä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa (617/2009) tarkoitettua vahvaa sähköistä tunnistamista, jos tällainen palvelu on käytössä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

25.

Laki

maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain 70 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain (999/2012) 70 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1336/2022, seuraavasti:

70 a §

Sähköinen haku

Tukea voidaan edellyttää haettavan sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa ruokahallinnon tietovarannosta annetussa laissa tarkoitettua ruokahallinnon tietovarantoa. Hakija tunnistetaan vahvalla sähköisellä tunnistamisella vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetun lain (617/2009) mukaisesti. Valtioneuvoston asetuksella säädetään tässä laissa tarkoitetuista tuista, joita koskeva hakemus voidaan tehdä vain tässä pykälässä tarkoitettulla tavalla.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

26.

Laki

kuluttajansuojalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kuluttajansuojalain (38/1978) 6 luvun 12 c §:n 1 momentti, 7 luvun 15 §:n 1 momentti, 7 a luvun 33 §:n 2 momentti ja 10 luvun 6 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 6 luvun 12 c §:n 1 momentti ja 7 luvun 15 §:n 1 momentti laissa 449/2023, 7 a luvun 33 §:n 2 momentti laissa 851/2016 sekä 10 luvun 6 §:n 1 momentti laissa 227/2011, seuraavasti:

6 luku

Kotimyynti ja etämyynti

12 c §

Kuluttajan henkilöllisyyden todentaminen ja todentamista koskevien tietojen säilyttäminen eräissä tapauksissa

Jos kuluttaja ostaessaan hyödykkeitä verkossa valitsee maksutavan, joka merkitsee maksunlykkäystä, kyseistä maksutapaa tarjoavan elinkeinonharjoittajan on todennettava kuluttajan henkilöllisyys maksutavan hyväksymisen yhteydessä käyttämällä tunnistusmenetelmää, joka täyttää vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetun lain (617/2009) 8 §:ssä tarkoitetut sähköisen tunnistamisen järjestelmän vaatimukset tai maksupalvelulain (290/2010) 8 §:n 24 kohdassa ja 85 c §:n 4 momentissa tarkoitetut vahvan tunnistamisen vaatimukset.

7 luku

Kuluttajaluotot

15 §

Luotonhakijan henkilöllisyyden todentaminen

Luotonantajan on kuluttajaluottosopimuksen tekemisen sekä luoton määrän tai luottorajan korottamisen yhteydessä todennettava kuluttajan henkilöllisyys huolellisesti. Jos henkilöllisyys todennetaan sähköisesti, luotonantajan on käytettävä tunnistusmenetelmää, joka täyttää vahvasta

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

sähköisestä tunnistamisesta annetun lain 8 §:ssä tarkoitettut vaatimukset tai maksupalvelulain 8 §:n 24 kohdassa ja 85 c §:n 4 momentissa tarkoitettut vahvan tunnistamisen vaatimukset.

7 a luku

Asunto-omaisuuteen liittyvät kuluttajaluotot

33 §

Valvontaviranomaiset

Valvontaviranomaisten on oltava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä keskenään. Liikenne- ja viestintävirasto antaa pyynnöstä valvontaviranomaiselle 7 luvun 15 §:n noudattamista tämän luvun 31 §:n nojalla valvottaessa lausunnon siitä, täyttääkö luotonantajan käyttämä sähköinen henkilöllisyyden tunnistamismenetelmä vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetun lain 8 §:ssä säädetty vaatimukset.

10 luku

Aikaosuudet ja pitkäkestoiset lomatuotteet

6 §

Sopimuksen muoto ja kieli

Sopimus on tehtävä kirjallisesti, ja osapuolten on allekirjoitettava se. Kuluttajalle on annettava kappale sopimusta. Sopimus voidaan tehdä myös sähköisesti siten, että kuluttaja voi tallentaa ja toisintaa sopimuksen muuttumattomana. Sopimuksen sähköiseen allekirjoittamiseen sovelletaan sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisiin transaktioihin liittyvistä luottamuspalveluista sisämarkkinoilla ja direktiivin 1999/93/EY kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) N:o 910/2014, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EU) 2024/1183. Pääsopimukseen mahdollisesti liittyvän luottosopimuksen muodosta ja sisällöstä säädetään tämän lain 7 ja 7 a luvussa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

27.

Laki

porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 48 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011) 48 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1329/2022, seuraavasti:

48 §

Tuen hakeminen

Tukea haetaan sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa ruokahallinnon tietovarannosta annetussa laissa (560/2021) tarkoitettua ruokahallinnon tietovarantoa. Hakija tunnistetaan vahvalla sähköisellä tunnistamisella vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetun lain (617/2009) mukaisesti. Tukihakemus voidaan tehdä myös tarkoitusta varten vahvistetulla lomakkeella. Lomake voidaan toimittaa suojatulla sähköpostiyhteydellä käyttäen täytettävää pdf-lomaketta tai paperisena. Viimeksi mainittu on allekirjoitettava.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

28.

Laki

ampuma-aselain 119 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ampuma-aselain (1/1998) 119 a §, sellaisena kuin se on laissa 89/2020, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

119 a §

Sähköinen asiointi

Edellä 22 ja 25 §:ssä, 42 §:n 2 momentissa, 42 c §:n 1 ja 3 momentissa, 70 §:n 3 momentissa ja 89 §:ssä tarkoitettu sähköinen asiointi edellyttää vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa (617/2009) tarkoitettua tunnistusvälinettä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

29.

Laki

ajoneuvolain 84 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ajoneuvolain (82/2021) 84 §:n 3 momentti seuraavasti:

84 §

Rekisteri-ilmoituksen tekeminen

Rekisteri-ilmoituksen tekijä on tunnistettava, kun hän toimittaa ilmoituksen henkilökohtaisesti sopimusrekisteröijälle. Rekisteröinnin suorittajan sähköisessä palvelussa rekisteri-ilmoituksen tekijä on tunnistettava vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetun lain (617/2009) 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettulla vahvalla sähköisellä tunnistamisella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

30.

Laki

kilpailulain 39 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kilpailulain (948/2011) 39 §:n 1 momentin 9 kohta, sellaisena kuin se on laissa 721/
2019, seuraavasti:

39 §

Tietojenvaihto viranomaisten välillä

Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi omasta aloitteestaan luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tiedon tai asiakirjan, jonka se on saanut tai laatinut tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamisen yhteydessä, jos se on tarpeen:

9) Liikenne- ja viestintävirastolle sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa (917/2014), postilaissa (415/2011), kiinteän laajakaistan rakentamisen tuesta annetussa laissa (1262/2020), vahvasta sähköisestä tunnistamisesta annetussa laissa (617/2009) ja verkkoinfrastruktuurin yhteisrakentamisesta ja -käytöstä annetussa laissa (276/2016) säädettyjä tehtäviä varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Helsingissä 12.6.2026

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Mauri Peltokangas ps
varapuheenjohtaja Pihla Keto-Huovinen erk
jäsen Alviina Alametsä vihr
jäsen Eveliina Heinäluoma sd
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Juha Hänninen kok
jäsen Christoffer Ingo r
jäsen Mari Kaunistola kok
jäsen Anna Kontula vas
jäsen Rami Lehtinen ps
jäsen Mira Nieminen ps
jäsen Saku Nikkanen sd
jäsen Hanna Räsänen kesk
jäsen Paula Werning sd
jäsen Joakim Vigelius ps
jäsen Juha Viitala sd
jäsen Ben Zyskowitz kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Minna-Liisa Rinne